

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTOISET TULOT

19. Muut veronluonteiset tulot

02. Lästimaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 953 000 euroa.

Selvitysosa: Lästimaksu perustuu lakiin (189/1936) ja asetukseen (468/1954) lästimaksusta. Vastaavat menot on merkitty momentille 31.32.50.

2008 talousarvio	953 000
2007 talousarvio	953 000
2006 tilinpäätös	749 200

03. Ratavero

Momentille arvioidaan kertyvän 21 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan suoriteperusteisena.

Selvitysosa: Ratavero perustuu rataverosta annettuun lakiin (605/2003). Rataverolain 5 §:n pykälän muuttamisesta annetun lain perusteella kannetaan momentilta 31.40.78 rahoitetun Kerava—Lahti -oikoradan käytöstä investoinnin rataveroa, jonka tuotto on arvioitu 4 000 000 euroksi. Tuloarviosta 17 000 000 euroa on otettu huomioon momentin 31.40.21 määrärahan mitoituksessa.

2008 talousarvio	21 000 000
2007 talousarvio	21 000 000
2006 tilinpäätös	17 602 000

04. Viestintämarkkinamaksu, teleurakointimaksu, tietoturvamaksu, postitoiminnan valvontamaksu ja televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu

Momentille arvioidaan kertyvän 4 794 000 euroa.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu. Viestintämarkkinamaksu, 2 650 000 euroa, perustuu viestintämarkkinalakiin (393/2003). Tietoturvamaksu, 309 000 euroa, perustuu sähköisen viestinnän tietosuoja lakiin (516/2004). Postitoiminnan valvontamaksu, 1 255 000 euroa, perustuu postipalvelulakiin (313/2001). Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu, 580 000 euroa, perustuu lakiin televisio- ja radiotoiminnasta (744/1998). Hallitus antaa eduskunnalle kesäkuussa esityksen laiksi televisio- ja radiotoiminnan muuttamisesta. Näistä toiminnoista aiheutuvat menot on otettu huomioon momentin 31.70.01 mitoituksessa.

2008 talousarvio	4 794 000
2007 talousarvio	4 223 000
2006 tilinpäätös	4 540 780

05. Lentoliikenteen valvontamaksu

Momentille arvioidaan kertyvän 6 700 000 euroa.

Selvitysosa: Lentoliikenteen valvontamaksu perustuu lakiin lentoliikenteen valvontamaksusta (1249/2005). Maksu peritään jokaisesta lentoasemilta lähteneestä vähintään kaksivuotiaasta matkustajasta. Maksuvelvollinen on lentoaseman pitäjä. Maksu peritään vain 20 000 euroa ylittävältä osalta. Vuoden 2008 arvio lentoliikenteen valvontamaksukertymästä perustuu vuoden 2007 arvioon kotimaan ja kansainvälisen liikenteen kasvusta. Hallitus antaa eduskunnalle esityksen lentoliikenteen valvontamaksun alentamisesta 0,80 euroon. Alennus on 11 prosenttia vuoden 2007 lentoliikenteen valvontamaksusta. Momentin tuloarvio on otettu huomioon momentin 31.51.01 mitoituksessa.

2008 talousarvio	6 700 000
2007 talousarvio	6 600 000
2006 tilinpäätös	6 441 117

06. Väylämaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 75 000 000 euroa.

Selvitysosa: Väylämaksu perustuu väylämaksulakiin (1122/2005), jonka perusteella Suomen vesialueella kauppamerenkulkua harjoittavasta aluksesta suoritetaan valtiolle väylämaksua. Vuoden 2008 arvio väylämaksukertymästä perustuu vuoden 2006 toteutumaan siten, että vuosina 2007 ja 2008 liikenteen määrän on arvioitu kasvavan 2 %, mikä korottaa tulokertymää 1 % vuodessa. Lisäksi on otettu huomioon väylämaksulakiin esitettävä muutos, jonka mukaan väylämaksua alennettaisiin 10 prosentilla. Momentin tuloarvio on otettu huomioon momentin 31.30.21 mitoituksessa.

2008 talousarvio	75 000 000
2007 talousarvio	75 200 000
2006 tilinpäätös	81 670 500

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

24. Tiehallinnon tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot ovat takaisin perittäviä maanlunastuskorvauksia ja muita sekalaisia tuloja sekä EU:n suoran rakentamistuen tuloutuksia kustannuksista, jotka on maksettu investointimomenteilta.

2008 talousarvio	5 000 000
2007 talousarvio	7 000 000
2006 tilinpäätös	7 553 915

30. Merenkululaitoksen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 17 000 euroa.

Selvitysosa: Tulokertymä on muulla kuin toimintamenomomentin määrärahalla hankitun irtaimen omaisuuden myyntituottoa ja muita sekalaisia tuloja.

2008 talousarvio	17 000
2007 talousarvio	17 000
2006 tilinpäätös	—

40. Radanpidon tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 9 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot ovat muun muassa radanpidon kiinteistöjen myyntituloja sekä EU:n suoran rakentamistuen tuloutuksia kustannuksista, jotka on maksettu investointimomenteilta.

2008 talousarvio	9 000 000
2007 talousarvio	14 000 000
2006 tilinpäätös	3 748 551

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 43 108 000 euroa.

Selvitysosa: Momentin 31.24.78 selvitysosan perusteluihin viitaten tuloarvioon sisältyy Hakamäentie, Helsinki -hankkeen rakentamisesta aiheutuvista menoista Helsingin kaupungin rahoitusosuus, jonka arvioidaan olevan vuonna 2008 noin 11,2 milj. euroa sekä (Kehä I) Turunväylä—Vallikallio aiheutuvista menoista Espoon kaupungin rahoitusosuus, jonka arvioidaan olevan vuonna 2008 noin 11,0 milj. euroa. Lisäksi momentin 31.99.78 selvitysosan perusteluihin viitaten tuloarvioon sisältyy Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentamisesta aiheutuvista menoista Helsingin kaupungin

rahoitusosuus, jonka arvioidaan olevan vuonna 2008 noin 20,8 milj. euroa. Hallinnonalan muiden sekalaisten tulojen arvioidaan olevan noin 50 000 euroa.

2008 talousarvio	43 108 000
2007 talousarvio	57 808 000
2006 tilinpäätös	44 495 976

Päälukka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Liikenne- ja viestintäministeriö toteuttaa yhdessä hallinnonalan virastojen ja laitosten kanssa hallituksen liikenne- ja viestintäpoliittisia tavoitteita. Ministeriön ja hallinnonalan vastuulla on myös liikenne- ja viestintäpoliittisten tavoitteiden toteuttaminen liikenne- ja viestintäalalla toimivien valtion yritysten osalta sekä omistajapolitiittisten tavoitteiden toteuttaminen hallinnonalan liikelaitosten osalta. Hallinnonalan politiikkalohkoja ovat hallinto, viestintäpolitiikka, liikennepolitiikka, omistajapolitiikka sekä tutkimustoiminta.

Viestintäpalvelut ovat olennainen osa tietoyhteiskunnan kehittymistä, koska merkittävä osa tietoyhteiskunnan palveluista tuotetaan ja kulutetaan viestintäpalveluja ja -verkkoja hyödyntäen. Suomen talouskehityksen ja kilpailukyvyyn kannalta on keskeistä pystyä muuttamaan vahva viestintäinfrastruktuuri- ja palveluosaaminen vahvuudeksi tietoyhteiskuntapalvelujen tuotannossa ja laajassa hyväksikäytössä. Uutta teknologiaa ja uusia viestintäpalveluita kehitetään ja pyritään ottamaan käyttöön kaikilla elämänoilla siten, että kansalaisten arki helpottuu.

Viestinnän palvelut ovat pääasiassa kaupallisia palveluja, jotka elinkeinoelämä tuottaa. Julkinen hallinto toimii teknologianeutraalin ohjauksen ja lainsäädännön avulla kilpailun ja uuden teknologian käyttöönoton edistämiseksi, viestintäalan yritysten toimintaedellytysten vahvistamiseksi, suomalaisen elinkeinoelämän kilpailukyvyyn parantamiseksi sekä peruspalvelutarjonnan turvaamiseksi ja kuluttajan oikeuksien suojaamiseksi. Ministeriön ja hallinnonalan toiminnassa keskeistä on hyvän toimintaympäristön luominen palvelujen tuottajille tarjota ja käyttäjille käyttää tietoyhteiskunnan palveluja. Kansalaisten tasavertaisuuden turvaamista palveluiden saatavuuden ja käytön suhteen pidetään tärkeänä.

Hallituskaudella tavoitteena on langattoman viestinnän kehittyminen ja lisääntyminen. Erilaisten verkkojen ja palveluiden yhteentoimivuutta, helppokäyttöisyyttä, turvallisuutta sekä luotettavuutta edistetään aktiivisesti. Viestintätoimialan kehittymisen kannalta on keskeistä, että uusia teknologioita, innovatiivisia liiketoimintamalleja sekä palveluntarjontamuotoja kehittyy ja niiden tarjonta ja käyttö lisääntyy.

Tietoyhteiskuntapolitiikassa keskitytään edellisen hallituksen aikana laaditun tietoyhteiskuntastrategian toimeenpanemiseen. Toimeenpanossa korostetaan arjen tietoyhteiskunnan näkökulmaa, jotta kansalaiset ja yritykset voisivat mahdollisimman tehokkaasti hyötyä teknologisesta kehityksestä ja sen luomista mahdollisuuksista.

Valtioneuvosto asettaa talousarvioesitykseen liittyen viestinnän toimialalle seuraavat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet:

- Suomen viestintäala on elinvoimainen ja kilpailukykyinen ja viestintäpolitiikka palvelee sekä alan elinkeinoelämän että kansalaisten tarpeita.
- Kansalaiset ja yritykset luottavat tietoyhteiskunnan palveluihin.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti seuraavat edellisiä täydentävät tavoitteet:

- Monipuolisia, korkealaatuisia ja kohtuuhintaisia viestintäpalveluita syntyy ja on saatavilla koko maassa.

— Viestintäverkot ja -palvelut ovat helppokäyttöisiä, turvallisia ja luotettavia kaikissa oloissa.

— Viestinnän infrastruktuuria rakennetaan kilpailevilla verkkoteknologioilla ja langaton viestintä edistyy.

— Taajuuspolitiikka uudistuu maltillisesti ja lisääntyvään taajuustarpeeseen on varauduttu.

— Suomalaisen mediakulttuurin vahvuudet kuten kansallisesti omaleimaiset sisällöt, viestinnän moniarvoisuus, julkinen palvelu ja monipuolinen lehdistö säilyttävät vahvan asemansa ja kehittyvät.

— Postin yleispalvelu on turvattu ja lehtien fyysiset jakelukanavat säilyvät koko maan kattavina.

Viestintäpolitiikkaa tukevia määrärahoja ovat Viestintäviraston määrärahat, sanomalehdistön tuki sekä Yleisradio Oy:n ulkomaille suunnattujen radio- ja televisiolähetysten kustannusten korvaamiseen osoitettava tuki. Näihin esitetään yhteensä 26,6 milj. euroa.

Tehokas liikennejärjestelmä ja logistiikka edistävät maan kilpailukykyä ja ylläpitävät hyvinvointia. Pitkäjänteisellä ja luovalla liikennepolitiikalla huolehditaan liikennejärjestelmästä ja sen riittävästä rahoituksesta.

Liikenteen toimialalla ylläpidetään ja kehitetään liikenneyhteyksiä kilpailukyvyyn ja hyvinvoinnin turvaamiseksi ja parantamiseksi. Toimialalla tulee samalla mahdollistaa turvallinen sekä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä liikkuminen ja kuljettaminen. Ministeriön hallinnonalan harjoittamaa liikennepolitiikkaa toteutetaan liikenneväylien sekä liikenteen palvelujen palvelutasoa ylläpitämällä ja kehittämällä sekä vaikuttamalla muiden viranomaisten ja sidosryhmien toimiin, joilla on merkitystä liikennepolitiikalle. Eri liikennemuotojen tulee yhdessä muodostaa tehokas ja toimiva liikennejärjestelmä.

Lähivuosien väylänpidon ja liikenteen palvelujen tarpeisiin vaikuttavat keskeisimmät muutostekijät ovat väestön muuttoliikkeestä aiheutuva aluerakenteen muutos ja väestön ikääntyminen sekä muutokset elinkeinoelämän rakenteessa. Eriytyvä aluekehitys lisää liikenteen kysyntää ja investointitarpeita kasvualueille. Samanaikaisesti liikenneväyläpalvelujen riittävä taso on säilytettävä väestöä menettävillä alueilla. Yksityisteiden pitoa tuetaan suurin avustuksin ja tukemalla niiden tienpitomenetelmien kehittämistä.

Hallitusohjelman mukaan merenkulun väylämaksujen ylikatteellisuus poistetaan, lisätään maksujen läpinäkyvyyttä ja varmistetaan jäänmurtopalvelut nykytasolla. Meriturvallisuuden parantamiseksi Itämerellä laaditaan ohjelma. Itämeren alusliikenteen turvallisuutta edistetään kehittämällä kansainvälisessä yhteistyössä liikenteen valvontajärjestelmiä, jääluokitusjärjestelmän luotettavuutta ja turvallista navigointia. Yhteiskunnan kuljetusten kotimainen omavaraisuus turvataan kaikissa tilanteissa. Suomalaisen merenkulun kilpailukykyä parannetaan tärkeimpien kilpailijamaiden tasolle EU:n sallimilla tukimuodoilla. Meripolitiikan tavoitteena on turvata Suomen kauppalaivaston myönteinen kehitys, suomalaisten merenkulkijoiden työllisyys sekä kansallinen huoltovarmuus.

Joukkoliikenteen sujuvuutta sekä seudullista suunnittelua ja ostoperiaatteita kehitetään. Julkisen liikenteen peruspalvelut turvataan haja-asutusalueella ja lentoliikenteen saatavuutta pyritään turvaamaan. Saaristoliikenteen lauttojen ja yhteysalusten palvelut

turvataan vähintään nykytasolla. Junien ostoliikennettä kehitetään vastaamaan paremmin alueellisia matkustustarpeita.

Hallitusohjelmassa tavoitteena on osoittaa liikenneväylien hoitoon ja ylläpitoon rahoitus, jolla turvataan väyläverkoston palvelutaso ja liikenneturvallisuus. Raideliikennettä edistetään parantamalla rataverkon tasoa. Liikenteellä on merkittävä osavastuu ilmastomuutoksesta. Liikenteen ympäristövaikutuksia hallitaan logistiikkaa tehostamalla, edistämällä joukkoliikennettä ja ympäristöystävällisiä kuljetusmuotoja sekä yksityisautoilun hiilidioksidipäästöjä vähentämällä.

E18 Helsinki—Vaalimaa -osuuden kehittämistä tehdään koko yhteysvälin kattava toteutus päätös. Vuoden 2008 talousarviossa osoitetaan valtuus Vaalimaan rekkaparkin rakentamiseen. Osa yhteysvälistä voidaan toteuttaa PPP-rahoitusmallilla. E 18 -tienkäyttömaksukokeilun toteutuksesta, laajuudesta ja vaikutuksista laaditaan selvitys.

Valtioneuvosto asettaa talousarvioesitykseen liittyen liikenteen toimialalle seuraavat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet:

- Turvataan toimivat matka- ja kuljetusketjut.
- Parannetaan liikenneturvallisuutta.
- Vähennetään ympäristöhaittoja.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti seuraavat edellisiä täydentävät tavoitteet:

- Liikenneverkon toimivuutta ja sujuvuutta parannetaan.
- Kehitetään eri liikkumis- ja kuljetusmuotojen valintamahdollisuuksia.
- Liikkumisen ja kuljetusten peruspalvelutaso turvataan.
- Edistetään liikennejärjestelmän toimivuutta kaupunkiseuduilla.
- Vähennetään liikennekuolemia ja vakavia vammautumisia.
- Parannetaan liikenteen energiatehokkuutta.
- Selvitetään liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen eri toimien vaikutukset ja kustannukset.
- Huolehditaan liikenne- ja kuljetusmarkkinoiden toimivuudesta.
- Hallinnonalan tuottavuutta parannetaan.

Liikennepoliittikalohkolle esitetään yhteensä 1 788,0 milj. euroa. Liikennepoliittikkaa toteuttavat väylälaitokset, Ajoneuvohallintokeskus sekä Ilmailuhallinto ja Rautatievirasto. Muita liikennepoliittikalohkon määrärahoja ovat joukkoliikenteen palvelujen ostot sekä tuet, merenkulkuelinkeinon tukeminen, ilmaliikenteen korvaukset ja tuet, tienpidon valtionavut sekä kansallinen rahoitusosuus rakennerahastohankkeisiin.

Liikennealan liikelaitokset ovat julkista tehtävää toteuttavia liiketoimintaorganisaatioita, jotka tuottavat julkista ja taloudellista arvoa. Julkinen arvo on kustannustehokkaasti tuotettua yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Hallitusohjelman mukaan liikennealan liikelaitosten omistajaperiaatteita kehitetään. Määritetään niiden erityistehtävät, valtion strategiset intressit ja tuottovaatimukset. Tieliikelaitoksesta muodostetaan valtion kokonaan omistama osakeyhtiö vuoden 2008 alusta lukien. Selvitetään Varustamoliikelaitoksen ja Luotsausliikelaitoksen toiminnan

kehittämisvaihtoehtoja. Merenkululaitoksen tuotantotoimintojen eriyttämisen valmistelua jatketaan.

Tutkimustoiminnan politiikkalohkolle esitetään yhteensä 38,9 milj. euroa. Tutkimustoimintaa harjoittavia laitoksia ovat Ilmatieteen laitos ja Merentutkimuslaitos.

Hallinnon politiikkalohkolle esitetään 18,4 milj. euroa liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenoihin sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Hallinnonalalle esitetään määrärahoja 2 160,5 milj. euroa.

Hallinnonalan arvonlisäveromenoihin esitetään 287,6 milj. euroa.

Hallinnonalan maksutuloista ja veroluontoisista maksuista suurimpia ovat meriväylien pidon kustannuksia kattava väylämaksu 75,0 milj. euroa sekä radanpitoon käytettävä ratamaksu (44,6 milj. euroa) ja ratavero (20,7 milj. euroa). Ilmailuhallinto saa veroluoteisina maksutuloina 6,7 milj. euroa ja Viestintävirasto 4,8 milj. euroa. Lisäksi Viestintävirasto saa muina maksutuloina 26,7 milj. euroa. Ajoneuvohallintokeskus maksutulot ovat yhteensä 71,6 milj. euroa.

Trans European Transport Network eli TEN-hankkeisiin arvioidaan saatavan EU:n varoja noin 12 milj. euroa. Aluekehitysrahaston tavoiteohjelmiin arvioidaan saatavan EU- ja kansallisia varoja noin 6,0 milj. euroa

Valtuudet momenteittain (milj. euroa)	2007	
	varsinainen talousarvio	2008 esitys
31.24.78 Eräät tiehankkeet (<i>arviomääräraha</i>)		
— maa- ja vesirakennusvaltuus	457,3	24,0
31.30.78 Eräät vesiväylähankkeet (<i>arviomääräraha</i>)		
— maa- ja vesirakennusvaltuus	9,8	-
31.40.78 Eräät ratahankkeet (<i>arviomääräraha</i>)		
— maa- ja vesirakennusvaltuus	334,2	-
31.52.41 Ilmaliikenteen korvaukset ja valtionavut (<i>siirtomääräraha 3 v</i>)		
— avustusten myöntämisvaltuus	4,4	-
31.60.34 Valtionavustus länsimetron suunnitteluun (<i>siirtomääräraha 3 v</i>)		
— avustusten myöntämisvaltuus	15,0	-
31.60.65 Junien kaukoliikenteen osto (<i>arviomääräraha</i>)		
— muu valtuus	156,1	-

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2006–2008¹

	v. 2006 tilinpäätös 1000 €	v. 2007	v. 2008 esitys 1000 €	Muutos 2007–2008	
		varsinainen talousarvio 1000 €		1000 €	%
01. Liikenne- ja viestintäministeriö	21 195	18 688	18 431	- 257	- 1
01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	21 195	18 688	18 431	- 257	- 1
20. Ajoneuvohallintokeskus	7 107	11 856	12 756	900	8

¹Perusväylänpidon momenttien (perustienpito, vesiväylänpito ja perusradanpito) mitoituksessa on otettu huomioon toimintamenojen budjetointi toimintamomentteille (01).

	v. 2006 tilinpäätös 1000 €	v. 2007	v. 2008 esitys 1000 €	Muutos 2007—2008	
		varsinainen talousarvio 1000 €		1000 €	%
01. Ajoneuvohallintokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 107	11 856	12 756	900	8
24. Tiehallinto	699 307	735 847	919 975	184 128	25
01. Tiehallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	72 600	76 900	79 719	2 819	4
21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)	518 622	506 427	532 536	26 109	5
76. Tielain mukaiset maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)	34 446	30 820	26 820	- 4 000	- 13
78. Eräät tiehankkeet (arviomääräraha)	52 319	100 500	255 600	155 100	154
79. Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	21 100	21 200	25 300	4 100	19
25. Tienväylävaltionavut	14 000	14 200	13 000	- 1 200	- 8
50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)	14 000	14 200	13 000	- 1 200	- 8
(26.) Tieliikelaite	—	—	—	—	—
30. Merenkulkulaitos	103 218	108 110	113 253	5 143	4
01. Merenkulkulaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	33 447	32 298	32 175	- 123	0
21. Vesiväylänpito (siirtomääräraha 2 v)	60 160	61 762	61 528	- 234	0
76. Maa- ja vesialueiden hankinta (arviomääräraha)	33	50	50	—	—
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	868	—	—	—	—
78. Eräät vesiväylähankkeet (arviomääräraha)	5 243	14 000	19 500	5 500	39
32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen	64 814	71 421	75 221	3 800	5
41. Ulkomaanliikenteen kauppaluetteloon merkittyjen lastialusten ja kolmansien maiden välillä liikennöivien matkustaja-alusten kilpailuedellytysten turvaaminen (arviomääräraha)	38 039	40 985	40 985	—	—
42. Ulkomaanliikenteen matkustaja-alusten ja -autolauttojen kilpailuedellytysten turvaaminen (arviomääräraha)	22 025	25 283	29 083	3 800	15
50. Lästimaksuista suoritettavat avustukset (arviomääräraha)	603	953	953	—	—
51. Luotsauksen hintatuki (arviomääräraha)	4 147	4 200	4 200	—	—
33. Varustamoliikelaite	—	—	—	—	—
34. Luotsausliikelaite	—	—	—	—	—
40. Ratahallintokeskus	362 931	339 782	504 170	164 388	48
01. Ratahallintokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	21 200	27 500	27 650	150	0
21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)	294 300	274 582	329 820	55 238	20
76. Rataverkon maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)	1 200	1 500	700	- 800	- 53
(77.) Rataverkon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	9 500	—	—	—	—
78. Eräät ratahankkeet (arviomääräraha)	55 149	36 200	146 000	109 800	303
(79.) Radioverkon rakentaminen (siirtomääräraha 3 v)	2 781	—	—	—	—
41. Rautatievirasto	1 300	4 060	4 060	—	—
01. Rautatieviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 300	4 060	4 060	—	—
50. Ilmailulaitos	—	—	—	—	—
51. Ilmailuhallinto	6 800	7 600	7 600	—	—
01. Ilmailuhallinnon toimintamenot (siir-	6 800	7 600	7 600	—	—

	v. 2006	v. 2007	v. 2008	Muutos 2007—2008	
	tilinpäätös 1000 €	varsinainen talousarvio 1000 €	esitys 1000 €	1000 €	%
tomääräraha 2 v)					
52. Ilmaliikenteen korvaukset ja valti-					
onavut	1 300	1 500	3 000	1 500	100
41. Valtionavustus eräiden lentopaikko-					
jen rakentamiseen ja ylläpitoon (siir-	1 300	1 500	3 000	1 500	100
tomääräraha 3 v)					
60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot,	89 919	92 666	100 892	8 226	9
korvaukset ja tuet					
34. Valtionavustus länsimetron suunnit-					
teluun (siirtomääräraha 2 v)	—	1 500	6 750	5 250	350
(42.) Valtionavustus koulutuksesta (kiin-					
teä määräraha)	—	—	—	—	—
63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja					
kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	81 251	52 999	55 175	2 176	4
64. Saariston yhteysalusliikennepalvelu-					
jen ostot ja kehittäminen (siirtomää-	8 668	7 767	7 567	- 200	- 3
räraha 3 v)					
65. Junien kaukoliikenteen osto (arvi-					
omääräraha)	—	30 400	31 400	1 000	3
70. Viestintävirasto	5 248	5 219	6 090	871	17
01. Viestintäviraston toimintamenot					
(siirtomääräraha 2 v)	5 248	5 219	6 090	871	17
72. Viestinnän korvaukset ja avustuk-	13 614	14 264	20 500	6 236	44
set					
42. Sanomalehdistön tuki (kiinteä mää-					
räraha)	13 614	14 264	18 500	4 236	30
44. Valtionavustus suomalaisten televi-					
sio- ja radio-ohjelmien lähettämiseen					
ulkomaille (siirtomääräraha 2 v)	—	—	2 000	2 000	0
80. Ilmatieteen laitos	30 216	30 278	30 315	37	0
01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot					
(siirtomääräraha 2 v)	30 216	30 278	30 315	37	0
81. Merentutkimuslaitos	10 280	8 499	8 559	60	1
01. Merentutkimuslaitoksen toiminta-					
menot (siirtomääräraha 2 v)	10 280	8 499	8 559	60	1
99. Liikenne- ja viestintäministeriön	350 484	363 428	322 675	- 40 753	- 11
hallinnonalan muut menot					
29. Liikenne- ja viestintäministeriön					
hallinnonalan arvonlisäveromenot					
(arviomääräraha)	277 061	276 265	287 633	11 368	4
40. Erät valtionavut (kiinteä määräraha)	942	942	942	—	—
62. EU:n rakennerahastojen valtion ra-					
hoitusosuus liikenne- ja viestintämi-					
nisteriön osalta (arviomääräraha)	11 488	12 421	—	- 12 421	- 100
78. Vuosaaren sataman liikenneväylien					
rakentaminen (arviomääräraha)	60 993	73 800	34 100	- 39 700	- 54
(88.) Osakehankinnat (siirtomääräraha					
3 v)	—	—	—	—	—
Yhteensä	1 781 733	1 827 418	2 160 497	333 079	18
Henkilöstön kokonaismäärä	3 439	3 333	3 261		

01. Liikenne- ja viestintäministeriö

Selvitysosa: Liikenne- ja viestintäministeriö edistää yhteiskunnan toimivuutta ja väestön hyvinvointia huolehtimalla siitä, että kansalaisten ja elinkeinoelämän käytössä ovat laadukkaat, turvalliset ja edulliset liikenne- ja viestintäyhteydet sekä alan yrityksillä kilpailukykyiset toimintamahdollisuudet.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti toiminnalleen seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet vuodelle 2008:

Tuotokset ja laadunhallinta

- Ministeriön strategisen johtamisen edellytyksiä parannetaan.
- Ministeriön strategiset prosessit (lainsäädäntö sekä hallinnonalan ja rakenteiden ohjaus) ovat laadukkaita.
- Liikenne- ja viestintäpoliittinen lainsäädäntö täyttää valtioneuvoston lainsäädännön valmistelulle asettamat tavoitteet.
- Hallinnonalan virastojen ja laitosten ohjausta ja yhteistyötä kehitetään synergiaetujen saavuttamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi.
- Liiketoiminnan ohjauksessa noudatetaan hyvälle hallintotavalle ja omistajapolitiikalle asetettuja vaatimuksia.
- Tukiprosessit (talous, kansainväliset asiat, tutkimus ja ministeriön viestintä) tukevat ministeriön strategisia prosesseja ja ne priorisoidaan strategisten prosessien tarpeiden mukaisesti.

Toiminnallinen tehokkuus

- Toimintakustannukset / henkilötyövuosi ovat enintään 84 000 euroa.
- Tuottavuuden sekä prosessien tehokkuuden mittaamista kehitetään.
- Työn tuottavuuden kasvu vuodessa on 1 %.
- Kokonaistuottavuuden kasvu keskimäärin vuodessa toiminta- ja taloussuunnittelukaudella on 2 %.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

- Työtyytyväisyysindeksi on vähintään 3,4 (asteikolla 1—5) (2007 tav. 3,4, 2006 tot. 3,1, 2005 tot. 3,3).

01. (31.01.21) Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 431 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon valtion televisio- ja radiorahastosta saatava rahoitus.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1. EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastorahastosta rahoitettavien tutkimus- ja kehittämishankkeiden maksamiseen ja niihin liittyvien tarjousten tekemiseen.

Selvitysosa:

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)			
	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	23 053	21 495	18 731
Bruttotulot	215	300	300
Nettomenot	22 838	21 195	18 431
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	4 725		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	3 349		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
Viestintäministerin sihteeri	38
Siirto 1 htv momentille 23.02.01 (4 kk)	-30
Siirto 1 htv momentille 23.02.01	-60
Siirto 2 htv momentille 28.01.01	-160
Tuottavuustoimenpiteet	-45
Yhteensä	-257

Momentilta palkattavan henkilöstön määrä vähenee 3 henkilötyövuotta tuottavuustoimenpiteiden johdosta.

2008 talousarvio	18 431 000
2007 talousarvio	18 688 000
2006 tilinpäätös	21 195 000

20. Ajoneuvohallintokeskus

Selvitysosa: Ajoneuvohallintokeskuksen toiminnan tärkeimmät päämäärät ovat ajoneuvoliikenteen turvallisuuden ja ympäristöystävällisyyden edistäminen sekä luotettavan rekisteritiedon hallinta ja tarjoaminen erilaisiin tarpeisiin. Tehtäviin kuuluvat mm. ajoneuvojen rekisteröinti ja vuotuinen verotus, kuljettajantutkintojen järjestäminen, katsastustoiminnan valvonta sekä ajoneuvoliikenteen tietopalvelu.

Ajoneuvohallintokeskuksen toiminnan perustana on ajoneuvoliikenteen tietojärjestelmä (ATJ), joka mahdollistaa sopimuskumppaneiden käytön Ajoneuvohallintokeskuksen palvelutuotannossa maan eri osissa. Ajoneuvoliikenteen tietojärjestelmää ollaan uudistamassa, jotta voidaan paremmin vastata ensi vuosikymmenen haasteisiin.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti Ajoneuvohallintokeskukselle pääluokkaperusteluissa asetettuja liikenneturvallisuuteen ja ympäristöön liittyviä tavoitteita tukevat seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet vuodelle 2008:

Tulostavoite	2006 toteutuma	2007 tavoite	2008 tavoite
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA			
Prosenttiosuus katsastustoimipaikoista, joilla ajoneuvojen hylkäysprosentit eivät perusteettomasti poikkea enemmän kuin -3 tai +7 prosenttiyksikköä maan keskiarvosta (%)	87	80	80
Määräaikaiskatsastuksessa katsastustoimipaikoista havaitsee testi-autoissa kaksi oleellista vikaa (%)	73	70	70
Autokouluoppilaiden tutkintomenestys (1—5)	3,25	3,27	3,27
Autokouluopetuksen koettu hyöty (1—5)	3,84	3,84	3,84
Asiakastytyväisyys AKEn toimintaan (1—5)	3,5	3,5	3,6
Asiakastytyväisyys AKEn vastuulla oleviin palveluihin (1—5)	4,2	3,9	3,9
Sopimuskumppaneiden tyytyväisyys AKEn toimintaan (1—5)	3,8	3,5	3,6
Liikennetietojärjestelmän (LTJ) käytettävyys	hyvä	hyvä	hyvä
Ajoneuvoliikennetietojärjestelmän (ATJ) käytettävyysaste	mittarit käytössä	tydyttävä	tydyttävä
PALKO-hanke (pysytään arvioiduissa kustannuksissa ja aikataulussa, sisältötavoitteet saavutetaan)	ei toteutunut	onnistuu	onnistuu
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS			
Ajoneuvorekisteröinnin muutostietojen käsittelyaika (pv)	4,2	4,5	4,4
Työn tuottavuuden kasvu vuodessa (%)		1	2
Kokonaistuottavuuden kasvu keskim. vuodessa TTS- kaudella (%)		0	0
Hakemusasioiden käsittelyaika (pv)	4,7	7,0	6,5
Puhelinpalvelun tavoitettavuus (%)	87	75	78
Yksikkökustannustavoitteen toteutuminen kolmessa neljästä pääsuoritteessa	4/4	3/4	3/4
Kokonaan sähköisesti käsiteltyjen lupien osuus tuoteryhmän luvista (%)	10	10	20
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA			
Henkilöstön tyytyväisyys (1—5)	3,4	3,3	3,4

01. (31.20.21) Ajoneuvohallintokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 756 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot perustuvat valtion maksuperustelain nojalla Ajoneuvohallintokeskuksen maksuista annettuun liikenne- ja viestintäministeriön asetukseen Ajoneuvohallintokeskuksen maksuista. Tuloihin sisältyy arvio muualla kuin ETA-valtioissa rekisteröityjen ajoneuvojen massa- ja mittapoikkeuslupien tuotoista 4 680 000 euroa.

Ajoneuvohallintokeskuksen palvelujen kokonaisuudistushankkeen (ns. PALKO-hanke) kokonaiskustannusarvio 36,3 milj. euroa. PALKO-menoja sisältyy investointeihin vuonna 2008 yhteensä 2 475 000 euroa.

Ajoneuvoverotustehtävän menot ovat 13 454 000 euroa. Ylijäämäiseksi säädettyjen julkisoikeudellisten suoritteiden ylijäämä on suurempi kuin maksuttoman toiminnan kulut, minkä vuoksi momentille esitetään määrärahaa vähemmän kuin verotustehtävien hoito edellyttää.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	71 065	81 798	84 388
Bruttotulot	63 958	69 942	71 632
Nettomenot	7 107	11 856	12 756
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	7 361		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	10 996		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Tuotot			
Julkisoikeudelliset suoritteet	57 812	64 071	65 535
— Rekisteröinti ja verotus –toimiala	34 050	38 833	39 295
— Ajoneuvotekniikka –toimiala	5 335	5 670	6 428
— Kuljettaja –toimiala	18 427	19 568	19 812
Liiketaloudelliset suoritteet (AKEtieto)	6 001	5 785	6 097
Tuotot yhteensä	63 813	69 856	71 632
Kustannukset			
Julkisoikeudelliset suoritteet	53 387	64 227	66 363
— Rekisteröinti ja verotus –toimiala	31 913	39 447	40 494
— Ajoneuvotekniikka –toimiala	5 541	6 820	8 122
— Kuljettaja –toimiala	15 933	17 960	17 747
Liiketaloudelliset suoritteet (AKEtieto)	4 378	4 963	5 498
Kustannukset yhteensä	57 765	69 190	71 861
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)			
Julkisoikeudelliset suoritteet	4 425	-156	-828
— Rekisteröinti ja verotus –toimiala	2 137	-614	-1 199
— Ajoneuvotekniikka –toimiala	-206	-1 150	-1 694
— Kuljettaja –toimiala	2 494	1 608	2 065
Liiketaloudelliset suoritteet (AKEtieto)	1 623	822	599
Ylijäämä / Alijäämä yhteensä	6 048	666	-229
Kustannusvastaavuus %			
Julkisoikeudelliset suoritteet	108	100	99
— Rekisteröinti ja verotus –toimiala	107	98	97
— Ajoneuvotekniikka –toimiala	96	83	79
— Kuljettaja –toimiala	116	109	112
Liiketaloudelliset suoritteet (AKEtieto)	137	116	111
Kustannusvastaavuus % yhteensä	110	101	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tuottavuustoimenpiteet	-30
Yhteensä	-30

Momentilta palkattavan henkilöstön määrä vähenee 2 henkilötyövuotta tuottavuus-toimenpiteiden johdosta. Tämä on otettu huomioon maksujen alennuksena.

2008 talousarvio	12 756 000
2007 talousarvio	11 856 000
2006 tilinpäätös	7 107 000

24. Tiehallinto

Selvitysosa: Tiehallinto turvaa toimivat matka- ja kuljetusketjut ylläpitämällä ja kehittämällä tieverkon palvelutasoa, parantaa tieliikenteen turvallisuutta sekä vähentää ja ehkäisee ympäristöhaittoja. Tiehallinto vastaa valtion vastuulla olevista maanteistä osana liikennejärjestelmää. Maantieverkon pituus on 78 200 km ja sen arvo on 14,7 mrd. euroa.

Hallitusohjelman mukaan tehokas liikennejärjestelmä edistää maan kilpailukykyä ja ylläpitää hyvinvointia. Tiehallinnon tehtävänä on tukea tienpidon toimenpitein elinkeinoelämän kilpailukykyä ja tasapainoista aluekehitystä sekä pitää päätieverkon ohella huolta alemmanasteisen tieverkon riittävästä laajuudesta ja kunnosta.

Perustienpidossa asetetaan etusijalle tiestön jokapäiväinen liikennöitävyys, tieverkon kunnosta huolehtiminen ja liikenneturvallisuus. Perustienpidon määrärahaa toteutettavia pieniä liikenneturvallisuutta ja sujuvuutta parantavia sekä alueiden kehittämistä tukevia investointeja toteutetaan rajoitetusti. Kainuun maakunnassa tienpito perustuu maakunnan ja tiepiirin väliseen sopimukseen ja sitä koskeva rahoitus 22 714 000 euroa sisältäen arvonlisäveron on sisäasiainministeriön pääluokan momentilla 26.98.63 Kainuun kehittämisraha. Tiehallinnolle asetettavat tavoitteet kattavat myös Kainuun maakunnan tieverkon.

Käynnissä olevia tieverkon kehittämishankkeita jatketaan aiempien päätösten mukaisesti. Lisäksi ehdotetaan, että E18 Helsinki—Vaalimaa -osuuden kehittämisestä tehdään koko yhteysvälin kattava toteutuspäätös. Yhteysväli käsittää seuraavat hankkeet: E 18 Vaalimaan rekkaparkkialue, E 18 Haminan ohikulutie, E 18 Koskenkylä—Loviisa—Kotka, E 18 Hamina—Vaalimaa ja E 18 Kehä III, Vanhakartano—Lentoasemantie. Hankkeiden kustannusarviot ovat yhteensä noin 630 milj. euroa. Hankkeet E 18 Koskenkylä—Loviisa—Kotka ja E 18 Hamina—Vaalimaa voidaan toteuttaa PPP-hankkeina. Näiden hankkeiden suunnitteluun esitetään 5,0 milj. euron määräraha. Edelleen esitetään, että vuonna 2008 aloitetaan E 18 Helsinki—Vaalimaa yhteysvälillä hanke E 18 Vaalimaan rekkaparkkialue sopimusvaltuudeltaan 24,0 milj. euroa. E 18 -tienkäyttömaksukokeilun toteutuksesta, laajuudesta ja vaikutuksista laaditaan selvitys.

Perustienpidon määräraha on 532,5 milj. euroa, jonka Tiehallinto kohdentaa sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Tiestön hoidon ja käytön menoihin on varattu yhteensä 209,0 milj. euroa, jolla voidaan säilyttää nykyinen laatu ja palvelutaso. Päätiestöllä hoidon taso takaa hyvät ajo-olosuhteet, seututeillä tyydyttävät ja yhdysteillä välttävät. Alimmassa hoitoluokassa on yli puolet tieverkosta. Hoidon ja käytön menoja lisäävät lähivuosina varsinkin lauttaliikenteen edellyttämät nykyisen lauttakaluston uusiminen.

Ylläpitoon ja korvausinvestointeihin on varattu 232,4 milj. euroa. Pääteiden ja muiden vilkkaiden teiden kunto säilyy nykytasolla, mutta alemman tieverkon kunto heikkenee ja huonokuntoisten määrä lisääntyy. Siltojen yleiskunto heikkenee ja vaurioiden määrä lisääntyy edelleen kasvavasta rahoituksesta huolimatta, mutta huonokuntoisten siltojen määrä vähenee. Heikkokuntoisten sorateiden määrä ei lisääntynyt. Teollisuuden puunkuljetusten varmistamiseksi tiestön kuntoon kohdennetaan 20 milj. euroa.

Perustienpidon alueelliset investoinnit ovat lähinnä liikenneturvallisuusinvestointeja, ja niihin on kohdennettu 25,7 milj. euroa. Valtakunnallisesti priorisoituihin teemaohjelmien hankkeisiin on kohdennettu 30,6 milj. euroa. Näitä perustienpidon investoin-

teja ei voida toteuttaa nykyrahoituksella läheskään aluerakenteen muutoksen ja liikenteen kasvun edellyttämässä laajuudessa.

Liikenneturvallisuutta parannetaan valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti. Tienpidon toimien lisäksi laajennetaan automaattista nopeuden valvontaa 300 tiekilometrin osuudella. Vuoden 2008 lopussa valvontakameroin varustettuja teitä on yli 2 800 kilometriä. Tavoitteena on lisätä valvottuja tieosuuksia siten, että vuoden 2010 lopussa nopeuksien automaattivalvonta olisi 3 000 kilometrillä. Lisäksi Tiehallinto parantaa liikenteen turvallisuutta tarkistamalla nopeusrajoituksia taajamissa ja pääteillä n. 500 km liikenne- ja viestintäministeriön yleisohjeiden mukaisesti.

Tiehallinto kehittää hankintamenettelyjään ja väylänpidon markkinoita siten, että maarakennusalan tuottavuus paranee ja kilpailu markkinoilla toimiin. Lisäksi Tiehallinto parantaa oman toimintansa tuottavuutta asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti Tiehallinnolle vuodelle 2008 seuraavat pääluokkaperusteluja tukevat toiminnalliset tulostavoitteet, jotka on esitetty taulukossa vahvennettuna.

Tulostavoite/ tunnusluku	2006 toteutuma	2007 ennuste	2008 ennuste/ tavoite	2011 ennuste
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA				
Turvataan toimivat matka- ja kuljetusketjut				
Maanteiden pituus (km)	78 189	78 200	78 250	78 400
Päällystepituus (km)	50 760	50 800	50 850	50 900
Siltojen lukumäärä (kpl)	14 314	14 350	14 400	14 500
Kevyen liikenteen väylien pituus (km)	5 403	5 500	5 550	5 600
Liikennesuorite, maantiet (Mrd. ajoneuvokm)	34,8	35,1	35,4	36,3
Sujuva ja turvallinen verkko (%)	75	74	73	70
Päällyst. tiet kuntoluokissa huono ja erittäin huono (km)	3 308	3 400	3 550	4 000
Sillat kuntoluokissa huono ja erittäin huono (kpl)	1 080	950	850	650
Soratiet kuntoluokissa huono ja erittäin huono (km)	2 859	2 950	2 850	3 300
Huonot ja erittäin huonot kevyen liikenteen väylät (km)	242	242	246	275
Tienkäyttäjätyytyväisyys pääteiden tilaan	3,66	3,7	3,6	3,6
Tienkäyttäjätyytyväisyys muun tieverkon tilaan	2,96	3,0	3,0	3,0
Parannetaan liikenneturvallisuutta				
Henkilövahinko-onnettomuuksien vähenemätavoite	56	51	74	46
Vähennemä perustienpidon toimin	52	46	46	46
Vähennemä kehittämisinvestoinnein	4	5	28	0
Vähennetään ympäristöhaittoja				
Tieliikenteen hiilidioksidipäästöt (1990=100)	109	110	110	111
Pohjavesiriskit (km)	116	113	110	100
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS				
Parannetaan tuottavuutta ja kokonaistaloudellisuutta				
Kunnossapidon yksikkömenot (€/km)	6 454	6 540	6 810	7 000
Työn tuottavuuden kasvu vuodessa (%)	2,5	3	2	2
Kokonaistuottavuuden kasvu keskim. vuodessa TTS - kaudella (%)	2,4	2	2	2
Palvelun tuottajien tyytyväisyys (0—100)	61	63	63	66
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA				
Työtyytyväisyys (1—5)	3,4	3,4	3,4	3,4

Tienpidon tulot ja menot (milj. euroa)²

	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Tiehallinnon toimintamenot (01)	72,6	76,9	79,7
— Tulot toiminnasta	6,1	2,4	3,2
— Toimintamenot	78,7	79,3	82,9
Perustienpito (21)	518,6	506,4	532,5
Tulot			
— Tulot ulkopuolisista rahoitusosuuksista	15,4	5,0	5,0
Menot	534,0	511,4	537,5
— Hoito ja käyttö	196,7	197,9	209,0
— Liikenteen operatiivinen ohjaus	14,1	14,0	14,0
— Ylläpito ja korvausinvestoinnit	212,4	225,0	232,4
— Alueelliset investoinnit ³	33,2	10,6	25,7
— Menot ulkopuolisista rahoitusosuuksista ⁴	15,4	5,0	5,0
— Valtakunnalliset hankeohjelmat ja teemapaketit ⁵	38,8	43,5	30,6
— Suunnittelu	23,4	15,4	20,8
Kehittämisinvestoinnit (76, 78, 79)	107,8	152,5	307,7
— Tielain mukaiset maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (76)	34,4	30,8	26,8
— Eräät tiehankkeet (78)	52,3	100,5	255,6
— Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet (79)	21,1	21,2	25,3
Luvun 31.24 nettomenot	699,0	735,8	919,9
Luvun 31.24 bruttomenot	720,5	743,2	928,1

01. (31.24.21, osa) Tiehallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 79 719 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1. lähialueyhteistyöhankkeisiin sekä palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisiin perusteiden määräytyvien vuokrien alentamiseen.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu. Määräraha on siirtoa momentilta 31.24.21. Lähialueyhteistyöhankkeisiin käytetään enintään 500 000 euroa.

²Tiehallinnolla on käytettävissään myös sisäasiainministeriön pääluokan momentti 26.98.63 Kainuun kehittämisraha, jonka määrärahat käytetään Kainuun maakunnan tienpitoon. Vuonna 2007 määrärahaa on ollut 20 004 000 euroa.

³Perustienpidon alueelliset investoinnit ovat pieniä, lähinnä liikenneturvallisuusinvestointeja, joista tiepiirit päättävät annettujen kehysten raameissa. Hankkeet toteutuvat maakuntien kehittämisstrategioita ja hankkeista sovitaan maakuntien toteuttamisohjelmien yhteydessä.

⁴Menot ulkopuolisista rahoitusosuuksista ovat lähinnä kuntien osuuksia tiehankkeiden menoista.

⁵Vuonna 2008 toteutetaan seuraavia käynnissä olevia valtakunnallisia hankeohjelmia ja teemapaketteja: satamien ja terminaalien tieyhteyksien kehittäminen, pääteiden keskisuuret turvallisuusinvestoinnit, kasvavien alueiden kehityksen tukeminen, pohjavesiohjelma, pääteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentäminen.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	78 700	79 300	82 919
Bruttotulot	6 100	2 400	3 200
Nettomenot	72 600	76 900	79 719
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta			
— siirtynyt seuraavalle vuodelle			

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tuottavuustoimenpiteet	-150
Yhteensä	-150

Momentilta palkattavan henkilöstön määrä vähenee 5 henkilötyövuotta tuottavuustoimenpiteiden johdosta.

2008 talousarvio	79 719 000
2007 talousarvio	76 900 000
2006 tilinpäätös	72 600 000

21. (31.24.21, osa) Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 532 536 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maantien suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta, liikenteen hallinnasta ja liikennekeskustoiminnasta, kiinteistönpidosta ja muista tienpitäjän vastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvien tienpidon menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahasta 79 719 000 euroa on otettu huomioon momentin 31.24.01 laskelmissa. Määrärahan mitoituksessa on lisäyksenä otettu huomioon 287 000 euroa siirtona momentilta 31.30.21 Saimaan kanavan huoltotien ylläpidon siirrosta Merenkululaitoksen vastuulta Tiehallinnon vastuulle. Suomen Tasavallan ja Venäjän Federaation välisen maasopimuksen mukaisesti Tiehallinto vastaa myös Brutsnitshojen raja-aseman ja Suomen valtakunnanrajan välisen uuden tieyhteyden ylläpidosta.

Määräraha on osittain alueiden kehittämislaisissa tarkoitettua alueiden kehittämisen rahoitusta.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	533 974	511 427	537 536
Bruttotulot	15 352	5 000	5 000
Nettomenot	518 622	506 427	532 536
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	45 715		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	45 975		

2008 talousarvio	532 536 000
2007 talousarvio	506 427 000
2006 tilinpäätös	518 622 000

76. Tielain mukaiset maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 26 820 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maantielain (503/2005) mukaisten maa-alueiden ja korvausten lisäksi myös näihin liittyvien välttämättömien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) mukaisten kiinteistötoimitusmaksujen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää tietä varten tarvittavien alueiden hankkimiseen ja korvaamiseen ennen tiesuunnitelman hyväksymistä.

2008 talousarvio	26 820 000
2007 talousarvio	30 820 000
2006 tilinpäätös	34 446 000

78. Eräät tiehankkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 255 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Tiehallinto oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin niitä valtuuksia ei ole käytetty.

Määrärahaa saa käyttää myös hankkeesta E 18 Vaalimaan rekkaparkkialue aiheutuviin menoihin. Tiehallinto oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen E 18 Vaalimaan rekkaparkkialue toteuttamiseksi enintään 24,0 milj. euron määrästä.

Selvitysosa:

Hanke-erittely		Valmis	Sopimus-	Arvioitu	Määräraha	Rahoitustarve
		liiken-	valtuus-	käyttö	v. 2008	myöhemmin
		teelle	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Keskeneräiset tiehankkeet						
E 18	Lohja—Lohjanharju	2005	58,9	57,4	1,5	-
Vt 13	Nuijamaan raja-aseman tieyhteys	2005	14,5	13,7	0,8	-
Mt 100	Hakamäentie, Helsinki	2009	100,0	48,4	33,0	18,6
Vt 3	Tampereen läntinen kehätie, 2. vaihe	2008	57,0	27,0	30,0	-
Vt 20	Hintta—Korvenkylä, Oulu	2008	25,7	-	-	25,7
Vt 2	Vihti—Pori	2008	55,0	30,0	23,5	1,5
Vt 6	Lappeenranta—Imatra	2010	131,0	5,0	46,0	80,0
Mt 101	Kehä I, Turunväylä—Vallikallio	2011	86,3	3,0	28,3	55,0
Vt 4	Lusi—Vaajakoski	2010	75,0	4,3	16,5	54,2
Kt 51	Kirkkonummi—Kivenlahti	2010	48,0	2,0	10,0	36,0
Vt 14	Savonlinnan keskusta	2009	59,0	2,0	17,0	40,0
Vt 4	Kemin kohta ja sillat	2009	58,0	1,0	25,0	32,0
Uusi tiehanke						
E 18	Vaalimaan rekkaparkkialue	2008	24,0	-	24,0	-
Tiehankkeet yhteensä			792,4	193,8	255,6	343,0

Hankkeista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja vuonna 2009 noin 228,0 milj. euroa, vuonna 2010 noin 106,1 milj. euroa ja vuonna 2011 noin 8,9 milj. euroa.

Uuden hankkeen perusteluna esitetään seuraavaa: *E18 Vaalimaan rekkaparkkialue*. Valtatie 7 on osa Suomen tärkeintä kansainvälistä E18 -tieyhteyttä, jonka itäisin osuus Haminan ja Vaalimaan välillä on liikennemääriin suhteutettuna heikkotasoinen. Tien erityisongelmana on säännölliset rajanylitystä odottavat rekkajonot, jotka aiheuttavat jopa Haminaan asti (yli 40 km) jatkuvaa ruuhkautumista ja liikenneturvallisuusongelmia. Venäjälle suuntautuvan rekkaliikenteen sujuvuuden parantamiseksi ja rekkajonojen vähentämiseksi Vaalimaan raja-aseman läheisyyteen rakennetaan noin 1 000 rekan etäpysäköintialue. Alueen laajuus on noin 36 hehtaaria, mikä mahdollistaa noin 30 kilometrin rekkajonon siirtämisen pysäköintialueelle. Alueen laajuutta lisää erityisesti se, että onnettomuustilanteissa pelastuskaluston on päästävä liikkumaan koko alueella.

2008 talousarvio	255 600 000
2007 talousarvio	100 500 000
2006 tilinpäätös	52 318 829

79. *Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 25 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Tiehallinto oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin niitä valtuuksia ei ole käytetty. Määrärahasta saa maksaa palkkausmenoja enintään yhden henkilötyövuoden verran.

Selvitysosa:

Hanke-erittely				Budjetoitu määräraha aiemmin	Määräraha v. 2008	Rahoitustarve myöhemmin
TIEHANKKEET		Valmis liikenteelle	Sopimusvaltuus milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Jälkirahoitushanke						
Vt 4	Järvenpää—Lahti	1999	252,3	143,3	19,4	89,6
Elinkaarirahoitushanke						
E 18	Muurla—Lohja	2009	700,0	5,6	5,9	688,5
Yhteensä			952,3	148,9	25,3	778,1

Hankkeista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja vuonna 2009 noin 56,8 milj. euroa, vuonna 2010 noin 61,6 milj. euroa, vuonna 2011 noin 55,6 milj. euroa sekä myöhemmin vuosina noin 604,1 milj. euroa.

2008 talousarvio	25 300 000
2007 talousarvio	21 200 000
2006 tilinpäätös	21 100 000

25. Tienpidon valtionavut

50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) ja asetuksen (1267/2000) mukaisten valtionapujen maksamiseen, yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen.

Selvitysosa: Määrärahaa on tarkoitus käyttää haja-asutusalueiden teiden kunnossapidon ja parantamisen tukemiseen. Määrärahaa käytetään tasa-arvoisen liikkumisen turvaamiseen ja pysyvän asutuksen sekä perustuotantotoiminnan tarvitsemien teiden avustamiseen niiden merkityksen suhteessa.

Valtionapuun oikeutettuja teitä on noin 60 000 km, avustettavia kohteita on vuosittain noin 840 ja keskimääräinen avustus on 16 200 euroa. Tuen enimmäisosuus voi olla 75 % todellisista hyväksytyistä kustannuksista. Määräraha on mahdollistanut enintään noin 60 prosentin mukaisen tuen kuntien tuen ollessa kyseisiin kohteisiin noin 20 %. Valtion tuki kohdistuu ensisijassa teiden parantamiseen sekä lauttoihin.

2008 talousarvio	13 000 000
2007 talousarvio	14 200 000
2006 tilinpäätös	14 000 000

(26.) Tieliikelaitos

Selvitysosa: Luku ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

30. Merenkululaitos

Selvitysosa: Merenkululaitos vastaa kauppamerenkulun ja muun vesiliikenteen toimintaedellytysten ylläpidosta ja kehittämisestä taloudellisesti, turvallisesti ja ympäristöä säästään. Sen toiminnassa painottuvat viranomaisen ja palvelujen tilaajan tehtävät. Merenkululaitos vastaa valtion vastuulla olevien vesiväylien hoidosta ja kehittämisestä, merikartoituksesta sekä jäänmurtoon, väyläaluspalveluihin ja saariston yhteysalusliikenteeseen kuuluvista viranomais- ja tilaajatehtävistä sekä alusturvallisuuden ja luotsaukseen liittyvistä viranomaistehtävistä.

Merenkululaitos turvaa toimivat matka- ja kuljetusketjut ylläpitämällä ja kehittämällä vesiväylien palvelutasoa siihen liittyvine toimintoineen, parantaa merenkulun turvallisuutta sekä vähentää ja ehkäisee ympäristöhaittoja.

Näiden tavoitteiden edistämiseksi liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti Merenkululaitokselle vuodelle 2008 seuraavat pääluokkaperusteluja tukevat toiminnalliset tulostavoitteet, jotka on esitetty taulukossa vahvennettuna.

Tulostavoite/tunnusluku	2006 toteutuma	2007 ennuste	2008 ennuste/ tulostavoite	2011 ennuste
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA				
Turvataan toimivat matka- ja kuljetusketjut				
Kauppamerenkulun väyläkilometrit	4 074	4 106	4 106	4 106
Muun vesiliikenteen väyläkilometrit	12 238	12 238	12 238	12 238
Talvisatamien määrä	23	23	23	23
Kauppamerenkulun huonokuntoisten väylien määrä (km)	587	625	650	725
Tarkistusmitattujen väylien osuus, %				
— kauppamerenkulun väylät	78	84	90	100
— muu vesiliikenne	26	30	36	62
Jäänmurtajien toimintapäivät	710	570	650	650
Jäänmurtopalvelujen odotusaika, enint. tuntia	3,3	4	4	4
Ilman odotusta läpipäässeiden alusten osuus, %	93,2	90—95	90—95	90—95
Alusliikennepalvelujen kattavuus (meriliikennetilannekuva)				
— kauppamerenkulun väylillä, %	93	95	95	80
Alusliikennepalvelujen saatavuus, VTS-keskuksen palvelut käytössä 24h/vrk, %			99,8	80
Parannetaan liikenneturvallisuutta ja vähennetään ympäristöhaittoja				
Merenmittausten uudistaminen tärkeimmiltä merikuljetusreiteiltä, toteutusaste %	42	47	55	79
Suomen sijoittuminen 5:n parhaimman maan joukkoon vähiten pysäytettyjen alusten listalla		5	5	5
Suomen aluevesillä ja suomalaisille aluksille tapahtuneet onnettomuudet, enintään (neljän vuoden keskiarvo)	43	43	43	41
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS				
Parannetaan tuottavuutta ja kokonaistaloudellisuutta				
Työn tuottavuuden kasvu vuodessa (%)		2	2	2
Kokonaistuottavuuden kasvu keskim. vuodessa TTS-kaudella (%)		2	2	2
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA				
Työtyytyväisyys (1—5)	3,1	3,3	3,3	3,3

Merenkululaitoksen tuotot ja kustannukset tehtävittäin vuonna 2008

	Tuotot 1 000 €	Toiminta- kustannukset 1 000 €	Poistot ⁶ 1 000 €	Laskennalli- set korot ⁶ 1 000 €	Kustannuk- set yhteensä 1 000 €	Ylijää- mä/Alijäämä 1 000 €	Kustan- nusvas- taavuus %
Rannikon kauppamerenkulun väylät							
Väylämaksulla katettavat tehtävät yhteensä	75 829	57 853	10 853	5 576	74 282	1 547	102
— väylänpito	75 561	19 193	9 441	5 246	33 880		
— alusliikennepalvelu (VTS)	268	6 713	1 395	327	8 435		
— jäänmurto	0	31 947	17	3	31 967		
Muut väylät	218	6 804	775	299	7 878	-7 660	3
Sisävesien väylät	766	16 432	4 989	2 554	23 975	-23 209	3
Luotsaus viranom.	212	864	30	96	990	-778	21
Liiketoiminta	2 187	1 508	254	169	1 931	256	113
Alusturvallisuus	1 970	7 534	62	6	7 602	-5 632	26
Muut viranomaistehtävien kaltaiset tehtävät	596	15 036	778	248	16 062	-15 466	4
Yhteensä	81 778	106 031	17 741	8 948	132 720	-50 942	62

⁶Poistot laskettu kirjanpidon arvoista. Käytetty korkokanta 3 %.

Väylämaksulain mukaisen toiminnan tehtävien kehitys ja väylämaksutulot (11.19.06)

	2006	2007	Muutos- %	2008	Muutos- %
Väylämaksuilla katettava toiminta					
Ulkomaan tavaraliikenne rannikolla, milj. tonnia	97,1	89,0	2,0	101,0	2,0
Matkustajaliikenne, milj. matkustajaa	16,3	16,5	1,2	16,5	0,0
Väylämaksut, milj. euroa	81,7	82,5	1,0	75,0	-9,1

Merenkululaitoksen toimintakustannukset muodostuvat pääosin palveluostoista, henkilöstökustannuksista ja muista lyhytvaikutteisista juoksevista kustannuksista. Poistot ja laskennalliset korot muodostuvat Merenkululaitoksen käyttöomaisuudesta, lähinnä väylistä. Tuotot ovat tuloja lähinnä valtion maksuperustelain mukaisesti ase-
tuksella määritellyistä maksullisista palveluista. Väylämaksulain mukaisten tehtävien kustannusvastaavuus on 102 %, kun tuloissa otetaan huomioon myös momentilla 11.19.06 arvioidut väylämaksutulot. Väylämaksulakiin esitetään muutosta, jonka mukaan maksuja alennetaan 10 %. Edelleenkin maksun tarkoituksena on kattaa kaup-
pamerenkulun väylien rakentamisesta, hoidosta ja ylläpidosta sekä alusliikennepalve-
lusta ja jäänmurtaajien avustustoiminnasta aiheutuvat kustannukset.

Merenkululaitoksen menot ja tulot (milj. euroa)

	2006 toteutuma	2007 varsinainen talousarvio	2008 esitys
Toimintamenot (01, 21)	93,6	94,1	93,7
Tulot	8,4	6,0	6,1
Menot	102,0	100,1	99,8
Väylänpito	26,7	28,0	25,5
Talvimerenkulun avustaminen	31,6	31,1	32,7
Alusliikenteen ohjauspalvelut (VTS, Gofrep, turvallisuusradio)	7,7	7,7	7,9
Merikartoitus ⁷	11,9	11,3	11,2
Meriturvallisuus	6,3	6,4	6,2
Hallinto	9,4	8,6	10,2
Muut tehtävät	3,7	2,9	3,0
T&K-menot	0,7	0,3	0,3
Ylläpito- ja korvausinvestoinnit	4,0	3,8	2,8
Kehittämisinvestoinnit (76, 78)	5,28	14,05	19,55
— Maa- ja vesialueiden hankinta (76)	0,03	0,05	0,05
— Eräät vesiväylähankkeet (78)	5,2	14,0	19,5
Luvun 31.30 nettomenot	98,9	108,2	113,2
Luvun 31.30 bruttomenot	107,3	114,2	119,3

01. (31.30.21, osa) Merenkululaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 32 175 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1. EU:n TEN-hankkeiden tutkimus- ja selvitysmenoihin
2. rakennusten, rakenteiden ja kiinteistöjen perusparannuksesta ja uudisrakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen silloin, kun hankkeen hankintameno tai kustannusarvio on alle 1 000 000 euroa.

⁷Myös väylänpitoa palveleva toiminta.

Selvitysosa: Määräraha on siirtoa momentilta 31.30.21.

Toiminnan tuloja ovat maksullisen palvelutoiminnan tulot, osa karttatuotannon tuloista, merenkulun tarkastustoiminnan tulot, osa väylien maksullisen palvelutoiminnan tuloista ja osa väyläverkon kiinteistöjen vuokratuloista. Toiminnan menoja ovat hallinnon, tukipalveluiden, meriturvallisuuden sekä alusliikenteen ohjauspalveluiden menot. Momentilta maksetaan myös Saimaan kanavan hoitokunnan menot.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)			
	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	38 450	35 807	35 916
Bruttotulot	5 003	3 509	3 741
Nettomenot	33 447	32 298	32 175
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta			
— siirtynyt seuraavalle vuodelle			

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
Uusi palkkausjärjestelmä	59
Tuottavuustoimenpiteet	-247
Yhteensä	-188

Momentilta palkattavan henkilöstön määrä vähenee 8 henkilötyövuotta tuottavuustoimenpiteiden johdosta.

2008 talousarvio	32 175 000
2007 talousarvio	32 298 000
2006 tilinpäätös	33 447 000

21. (31.30.21, osa) Vesiväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 61 528 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n TEN-hankkeiden tutkimus- ja selvitysmenoihin sekä rakennusten, rakenteiden ja kiinteistöjen perusrakennuksesta ja uudisrakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen silloin, kun hankkeen hankintameno tai kustannusarvio on alle 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu.

Määrärahasta 32 175 000 euroa on otettu huomioon momentin 31.30.01 laskelmissa. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä 41 000 euroa uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisen johdosta. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon vähennyksenä 173 000 euroa tuottavuustoimenpiteiden johdosta sekä 287 000 euroa siirtona momentille 31.24.21 Saimaan kanavan huoltotien siirrosta Merenkululaitoksen vastuulta Tiehallinnon vastuulle.

Toiminnan tuloja ovat maksullisen palvelutoiminnan tulot, osa karttatuotannon tuloista, osa väylien maksullisen palvelutoiminnan tuloista, Saimaan kanavan lupamaksut ja

osa väyläverkon kiinteistöjen vuokratuloista. Toiminnan menoja ovat sisäisen palvelutuotannon, jäänmurtajapalveluiden sekä vesiväyliin kohdistuvien palveluiden menot.

Rannikon jäänmurron menot on mitoitettu 650 toimintapäivän mukaisesti eli nk. leudon talven mukaan, jolloin jääpeitettä on Perämerellä sekä rannikkoseudulla.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)			
	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	63 534	64 245	63 940
Bruttotulot	3 374	2 483	2 412
Nettomenot	60 160	61 762	61 528
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	3 583		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	7 050		

2008 talousarvio	61 528 000
2007 talousarvio	61 762 000
2006 tilinpäätös	60 160 000

76. Maa- ja vesialueiden hankinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää väylien ja muiden maa- ja vesirakennuskohteiden rakentamista varten tarpeellisten maa- ja vesialueiden hankintamenojen sekä vesilain (246/1961) mukaisten korvausten maksamiseen.

2008 talousarvio	50 000
2007 talousarvio	50 000
2006 tilinpäätös	32 767

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Merenkululaitos oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen Naantalinväylän 6,5 milj. euron sopimusvaltuuden mukaisia sopimuksia siltä osin kuin sopimusvaltuutta ei ole käytetty.

2008 talousarvio	—
2007 talousarvio	—
2006 tilinpäätös	868 000

78. Erät vesiväylähankkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Merenkululaitos oikeutetaan solmimaan aikaisem-

pina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin näitä valtuuksia ei ole käytetty asianomaisena myöntämisvuonna.

Hanke-erittely					
	Valmis	Sopimus- valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha v. 2008 milj. €	Rahoitustarve myöhemmin milj. €
Keskeneräiset väylähankkeet					
Raahen väylä	2008	30,0	10,5	19,5	-
Haminan meriväylä	2010	9,8	-	-	9,8
Väylähankkeet yhteensä		39,8	10,5	19,5	9,8

Hankkeista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja vuonna 2010 noin 9,8 milj. euroa.

2008 talousarvio	19 500 000
2007 talousarvio	14 000 000
2006 tilinpäätös	5 243 107

32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen

41. Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkittyjen lastialusten ja kolmansien maiden välillä liikennöivien matkustaja-alusten kilpailuedellytysten turvaaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 985 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (1707/1991) mukaisen tuen maksamiseen ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkityille lastialuksille ja kolmansien maiden välillä liikennöiville matkustaja-aluksille.

Selvitysosa: Aluksille maksettava tuki vastaa verovelvollisen merenkulkijan kauppa-alusluetteloon merkityltä edellä tarkoitettulta alukselta saamasta merityötulosta toimitettujen ennakonpidätysten, lähdeveron ja maksettujen työnantajan sosiaaliturvamaksujen määrää sekä merimieseläkevakuutus-, työttömyysvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksujen samoin kuin vapaa-ajan ryhmähenkivakuutuksen ja vapaa-ajan lisävakuutuksen työnantajaosuuden määrää. Rajoitetusti verovelvollisten osalta tuki vastaa vain toimitetun lähdeveron ja maksetun työnantajan sosiaaliturvamaksun määrää. Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annettua lakia muutettiin (544/2005) siten, että tukea voidaan myöntää myös sellaiselle varustamotoimintaa harjoittavalle Suomeen rekisteröidylle työnantajalle, joka ei ole aluksen omistaja. Lisäksi lain ja tuen piiriin määriteltiin Saimaan kanavan kautta tapahtuva pääasiallinen meriliikenne.

Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon lastialustuen piiriin merkittyjen 94 aluksen bruttovetoisuus oli vuoden 2006 lopussa 763 372 tonnia eli 81 % varsinaisesta kauppalaiivastotonnistosta maksetun tuen ollessa 38,0 milj. euroa. Tuen suuruus oli keskimäärin alusta kohden 404 669 euroa ja osuus tuen kohteena olevasta verotettavasta merityötulosta oli 40,9 %. Lainmuutos toi tuen piiriin vuonna 2006 kaksi lastialusta, joiden omistaja on ulkomaalainen, mutta laivaväen varustamotyönantaja on suomalainen. Vuonna 2008 lastialusten määrän arvioidaan olevan 96. Tuen suuruuden arvioi-

daan vuonna 2008 olevan keskimäärin 426 900 euroa alusta kohden ja osuuden verotettavasta merityötulosta noin 42 prosenttia.

2008 talousarvio	40 985 000
2007 talousarvio	40 985 000
2006 tilinpäätös	38 038 858

42. Ulkomaanliikenteen matkustaja-alusten ja -autolauttojen kilpailuedellytysten turvaaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 29 083 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (1707/1991) mukaisen tuen maksamiseen ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloön merkityille säännöllisesti suomalaisesta satamasta liikennöiville matkustaja-aluksille ja matkustaja-autolautoille.

Selvitysosa: Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annettua lakia muutettiin vuonna 2004 (542/2004) ja samalla säädettiin laki eräiltä matkustaja-aluksilta saadusta merityötulosta toimitetun ennakonpidätyksen väliaikaisesta maksuvapautuksesta (625/2004). Matkustaja-alusten tukijärjestelmää uudistettiin siten, että ennakonpidätyksiin kohdistuva 97 prosentin suora tuki palkkakustannusten alentamiseksi muuttui nk. epäsuoraksi tueksi, jonka mukaisesti suomalainen varustamotyönantaja saa pitää työntekijöiden merityötulosta toimitettuja ennakonpidätyksiä vastaavan määrän. Tämän momentin määrärahalla kompensoidaan työnantajan sosiaaliturva- ja merimieseläkevakuutusmaksuja sekä eräitä muita vastaavia vakuutusmaksuja. Tuki on laskennallinen ja se määräytyy siten, että se on korkeintaan 97 prosenttia yleisesti verovelvollisen merenkulkijan kauppa-alusluetteloön merkityltä ulkomaanliikenteessä toimivalta matkustaja-alukselta saamasta merityötulosta toimitetusta ennakonpidätyksestä kuitenkin enintään aiheutuneiden edellä mainittujen menojen määrä. Lakia sovelletaan 1.7.2004—31.12.2006 välisen ajan kustannuksista myönnettävään tukeen. Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annettua lakia muutettiin (544/2005) siten, että tukea voidaan myöntää myös sellaiselle varustamotoimintaa harjoittavalle Suomeen rekisteröidylle työnantajalle, joka ei ole aluksen omistaja. Vuonna 2006 lakia muutettiin (1322/2006, voimassa 1.4.2007 lukien) matkustaja-alustuen piiriin kuuluvien alusten osalta siten, että laissa 542/2004 tarkoitetun tuen määrän kytkentä ennakonpidätyksen määrään poistuu ja laissa mainitut työnantajan maksamat palkan sivukulut katetaan täysimääräisesti 1.1.2007—31.12.2009 välisen ajan kustannuksista. Hallitus antaa eduskunnalle esityksen ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain muuttamisesta siten, että matkustaja-alustuesta tulee pysyvä.

Tuen piiriin kuuluvia aluksia ennakoidaan olevan vuonna 2008 noin 16. Suoran tuen suuruuden arvioidaan olevan keskimäärin alusta kohden 1 817 688 euroa ja osuuden verotettavasta merityötulosta noin 20,1 prosenttia.

2008 talousarvio	29 083 000
2007 talousarvio	25 283 000
2006 tilinpäätös	22 024 632

50. Lästimaksuista suoritettavat avustukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 953 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lästimaksuista annetun lain (189/1936) mukaisten avustusten maksamiseen ammatissaan toimivien merimiesten hyväksi tapahtuvaan huoltotoimintaan ja meripelastustoiminnan edistämiseen. Avustukset myönnetään Merenkulkulaitoksen määrittelemistä toiminnoista aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Vastaava tulo on merkitty momentille 11.19.02. Lästimaksuina jaettavat varat jaetaan kokonaisuudessaan edellisen vuoden kerättyjen lästimaksujen toteutuman perusteella.

2008 talousarvio	953 000
2007 talousarvio	953 000
2006 tilinpäätös	603 451

51. Luotsauksen hintatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Luotsausliikelaitokselle Saimaan alueen luotsaukseen Luotsausliikelaitoksesta annetun lain 4 §:n mukaisen hintatuen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahalaji on muutettu.

Saimaan luotsausmaksutaso on tarkoitus pitää edelleen noin 74 % alempana kuin yleinen luotsausmaksu, minkä johdosta Luotsausliikelaitokselle on tarkoitus maksaa liiketaloudellisesti kannattamattomaan toimintaan hintatukea. Hintatuen johdosta Saimaan liikenne maksaa luotsausmaksuja suhteessa kuljetettavaan määrään nähden yhtä paljon kuin meriliikenne. Luotsausmatkat ovat Saimaan alueella huomattavasti pidemmät kuin meriliikenteessä. Yleisen luotsausmaksun ja Saimaan luotsausmaksun välistä erotusta korvataan liikelaitokselle siten, että se on enintään Saimaan alueen (ml. kanava) alijäämän suuruinen.

2008 talousarvio	4 200 000
2007 talousarvio	4 200 000
2006 tilinpäätös	4 147 000

33. Varustamoliikelaitos

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Varustamoliikelaitoksen tavoitteena on huolehtia toimialaansa kuuluvien palvelujen tarjonnasta ja kehittämisestä liiketoiminnan edellytysten mukaisesti.

Varustamoliikelaitos tarjoutuu öljyntorjuntatehtäviin ja jäänmurtopalvelujen tuottamiseen koko maassa. Liikelaitos varautuu hoitamaan tehtäviä myös poikkeusoloissa sen mukaan kuin liikenne- ja viestintäministeriö määrää.

2. Investointien enimmäismäärä ja investointivaltuudet tuleville vuosille

Varustamoliikelaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2008 enintään 10 milj. euroa. Lisäksi liikelaitos saa tehdä vuonna 2008 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 10 milj. euroa.

3. Lainanotto

Varustamoliikelaitos oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua pitkäaikaista lainaa enintään 10 milj. euroa. Lisäksi liikelaitos on oikeutettu ottamaan lyhytaikaista lainaa enintään 10 milj. euroa.

Selvitysosa: Varustamoliikelaitoksen palvelutavoitteena on tarjoutua öljyntorjuntatehtäviin ja jäänmurtopalvelujen tuottamiseen koko maassa. Palvelutavoitteen toteuttamiseksi liikelaitos varaa ja ylläpitää aluksia ja muita tarvittavia resursseja asiakkaiden kanssa tehtyjen kaupallisten sopimusten perusteella.

Merenkulun toimintojen kehittämiseksi ja talvimerenkulun palvelutason turvaamiseksi toteutetaan liikelaitoksessa tervehdyttämisohjelma.

Alustavan suunnitelman mukaan liikelaitoksen tilikauden voitto olisi noin 1,2 milj. euroa ja alustava tuloutustavoite 50 % voitosta. Tulos antaa 2,5 %:n tuoton sijoitetulle pääomalle.

Alustavan tulos- ja rahoitussuunnitelman mukaan liikelaitos käyttää alusten ylläpito- ja korvausinvestointeihin enintään 10 milj. euroa. Valtuudeksi tehdä investointeihin liittyviä sitoumuksia seuraaville vuosille esitetään 10 milj. euroa.

Liikelaitoksen pitkäaikaisen lainanoton enimmäismääräksi on alustavasti suunniteltu 10 milj. euroa ja lyhytaikaisen lainanoton enimmäismääräksi 10 milj. euroa. Pitkäaikainen laina käytetään välttämättömien investointien rahoittamiseen ja lyhytaikainen laina tarvittaessa kausivaihtelusta johtuvan käyttöpääoman rahoittamiseen.

Alustavan liiketoimintasuunnitelman perusteella, joka perustuu toiminta- ja taloussuunnitelmaan liikevaihdoksi vuodelle 2008 arvioidaan 66 milj. euroa. Suunnitelman mukaisesta liikevaihdosta 26 milj. euroa tulisi jäänmurtopalveluiden myynnistä, 30 milj. euroa offshore -palveluiden myynnistä, 6 milj. euroa yhteysaluspalveluiden myynnistä ja 4 milj. euroa väyläaluspalveluiden myynnistä. Liikevaihdosta noin 50 prosenttia tulisi Merenkululaitoksen kanssa tehdyistä sopimuksista.

Tunnuslukutaulukko

	2006	2007	2008
	toteutuma	ennakoitu	arvio
Liikevaihto, milj. €	61,5	57,1	66,0
— muutos, %	6,0	1,6	1,0
Käyttökate, milj. €	8,8	16,5	16,2
Liikevoitto, milj. €	-2,5	5,9	4,0
Tilikauden tulos, milj. €	1,1	2,7	1,2
— liikevaihdosta, %	1,7	4,7	1,8
— peruspääomasta, %	5,6	14,4	6,4
Tuloutus valtion talousarvioon, milj. €	0,0	1,0	0,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,0	3,7	2,5
Investoinnit liikevaihdosta, %	4,8	54,8	7,6
Omavaraisuusaste, %	52,4	55,2	53,3
Taseen loppusumma, milj. €	176,9	169,7	175,8
Henkilöstö keskimäärin (htv)	522	470	460

Liikelaitosta koskevat tulomomentit (milj. euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	ennakoitu	arvio
Tuloutus tulomomentille			
12.28.99 Takausmaksut	-	-	-
13.01.04 Korot	3,3	3,1	2,9
13.05.01 Voiton tuloutus (ed. vuoden)	0,0	0,5	0,5
15.01.02 Lainat	4,3	4,3	4,3
Yhteensä	7,6	7,9	7,7

34. Luotsausliikelaitos

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Luotsausliikelaitoksen tavoitteena on huolehtia toimialaansa kuuluvien palvelujen tarjonnasta ja kehittämisestä liiketoiminnan edellytysten mukaisesti.

Luotsausliikelaitoksen tehtävänä on huolehtia luotsauslain mukaisten luotsauspalvelujen tarjonnasta sekä muista luotsauslaissa säädetyistä luotsaukseen liittyvistä tehtävistä ja velvollisuuksista koko maassa luotsauslaissa määritellyillä vesialueilla. Liikelaitos varautuu hoitamaan tehtäviä myös poikkeusoloissa sen mukaan kuin liikenne- ja viestintäministeriö määrää.

2. Hinnoitteluun liittyvä velvoite

Luotsauslain (940/2003) mukaisten luotsauspalvelujen hinnat määrätään Luotsausliikelaitoksesta annetun lain (938/2003) 4 §:n mukaisesti valtioneuvoston asetuksella. Luotsausliikelaitokselle myönnetään Saimaan luotsaukseen hintatukea momentin 31.32.51 määrärahasta.

Luotsaustaksan rakenne on tarkoitus uudistaa vuoden 2008 alusta lukien.

3. Investointien enimmäismäärä ja investointivaltuus

Luotsausliikelaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2008 enintään 6,0 milj. euroa. Lisäksi Luotsausliikelaitos saa tehdä vuonna 2008 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 8,0 milj. euroa.

4. Lainanotto

Luotsausliikelaitos oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 4,0 milj. euroa.

Selvitysosa: Toimialan kehitysnäkymät ja eduskunnan hyväksyttäväksi esitetyt palvelu- ja muut toimintatavoitteet huomioon ottaen liikenne- ja viestintäministeriö on alustavasti asettanut Luotsausliikelaitoksen tulostavoitteeksi 2,5 milj. euroa vuonna 2008. Tulostavoitteessa on otettu huomioon, että luotsaustulot ovat arvonlisäverottomia. Luotsausliikelaitoksen asettama liikevaihtotavoite on 39,8 milj. euroa. Tuloutustavoitteeksi on asetettu 50 % edellisen vuoden tuloksesta.

Hinnoittelun suhteen Luotsausliikelaitokselle on asetettu Saimaan osalta valtion liikelaitoksista annetun lain 7 §:n mukainen liikeloudellisesti kannattamaton velvoite. Liikelaitoksen hinnoista määrätään valtioneuvoston asetuksella. Koska Saimaalla on edelleenkin tarkoitus säilyttää alhaisempi maksutaso, valtion talousarvioon esitetään määrärahaa hintatukeen. Saimaan luotsausmaksutuloiksi arvioidaan 2,0 milj. euroa,

kokonaiskustannuksiksi 6,2 milj. euroa, jolloin alijäämä on 4,2 milj. euroa. Hintatuen määräksi esitetään 4,2 milj. euroa momentille 31.32.51.

Tuloina valtion talousarvioon otetaan valtion lainan korkona 0,03 milj. euroa sekä lainan lyhennyksenä 0,4 milj. euroa ja edellisen vuoden voitosta tuloutuksena 1,0 milj. euroa.

Investointeihin on alustavan investointisuunnitelman mukaan tarkoitus käyttää 4,1 milj. euroa. Pääosa investoinneista on alushankintoja. Investointivaltuudeksi esitetään yhteensä 6,0 milj. euroa. Lainanottovaltuudeksi esitetään 4,0 milj. euroa.

Tunnuslukutaulukko

	2006 toteutuma	2007 ennakoitu	2008 arvio
Liikevaihto, milj. €	39,6	38,2	39,8
— muutos, %	3,7	-4,0	4,1
Liikevoitto, milj. €	3,7	1,8	2,4
Tilikauden tulos, milj. €	3,7	1,8	2,5
— liikevaihdosta, %	9,4	4,8	6,2
— peruspääomasta, %	185,5	90,8	123,0
Tuloutus valtion talousarvioon, milj. €	1,6	1,8	1,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	19,1	9,8	12,4
Omanpääoman tuotto, %	20,6	9,7	12,5
Investoinnit liikevaihdosta, %	8,1	8,8	10,3
Omavaraisuusaste, %	72,1	75,5	75,0
Taseen loppusumma, milj. €	26,5	25,3	27,0
Henkilöstö keskimäärin (htv)	392	399	400

Liikelaitosta koskevat tulomomentit (milj. euroa)

	2006 toteutuma	2007 ennakoitu	2008 arvio
Tuloutus tulomomenteille			
12.28.99 Takausmaksut	-	-	-
13.01.04 Korot	0,1	0,1	0,03
13.05.01 Voiton tuloutus (ed. vuoden)	1,6	1,8	1,0
15.01.02 Lainat	0,9	0,5	0,5
Yhteensä	2,6	2,4	1,5
Yleislain 2 §:n erityistehtävien määräraharahoitus			
31.32.51 Luotsauksen hintatuki	4,0	4,2	4,2

40. Ratahallintokeskus

Selvitysosa: Ratahallintokeskus turvaa toimivat matka- ja kuljetusketjut ylläpitämällä ja kehittämällä rataverkon palvelutasoa, parantaa rataliikenteen turvallisuutta sekä vähentää ja ehkäisee liikenteen ympäristöhaittoja.

Tavaraliikenteessä rautatieliikenteen osuus on noin neljännes koko maan kuljetussuoritteesta. Vuonna 2006 tavaraa kulki rautateitse 43,6 miljoonaa tonnia. Tavaraliikenteen lähivuosien vuosikasvuksi ennustetaan noin 2 %. Oulun ja Kokkolan välillä kasvu oli noin 40 % vuonna 2006. Kuormitetuimman osan Ylivieska—Kokkola välityskyky rajoittaa liikenteen kasvua. Henkilöliikenteessä tehtiin vuonna 2006 65,0 miljoonaa matkaa. Henkilöliikenteen lähivuosien vuosikasvuksi ennustetaan noin 2 %. Oikoradan valmistumisen ja uuden aikataulurakenteen käyttöönoton jälkeen 1.9.2006 Itä-Suomen ja pääkaupunkiseudun matkustajamäärät ovat kasvaneet; huhtikuuhun 2007 mennessä Lahdesta kaksinkertaistuneet ja Kuopiosta lisäystä 20 %.

Koko rataverkon pituus vuonna 2008 on 5 924 km. Kunnosta johtuvien nopeusrajoitusten määrä vuodesta 2006 vuoteen 2008 nousee 302 km:stä 633 km:iin.

Perusradanpidon painopiste on edelleen 1970-luvulla perusparannettujen ja loppuun käytettyjen rataosien päällysrakenteen uusimisessa. Korvausinvestointeihin kohdistetaan noin 174,3 milj. euroa, josta 5 milj. euroa käytetään pieniin palvelutasoa parantaviin hankkeisiin ja 42,0 milj. euroa rataosuuden Savonlinna—Huutokoski perusparannukseen. Rataverkon ylläpitäminen turvallisena liikenneväylänä edellyttäisi vuosittain 220 milj. euron korvausinvestoinnit, josta keskimäärin 30 milj. euroa vähäliikenteisiin ratoihin. Korvausinvestointien toteuttamiskustannuksia ovat nostaneet huomattava radanrakennusmateriaalien kustannustason nousu, esimerkiksi ratakiskojen kustannukset ovat nousseet yli 50 % vuodesta 2004. Liikenne joudutaan turvallisuussyistä lopettamaan 148 km:llä vuoteen 2011 mennessä.

Tasoristeysturvallisuus on riippuvainen tasoristeyksen ylitysten määrästä, tasoristeyksen varustuksesta ja olosuhteista sekä autoilijoista. Ratahallintokeskus parantaa tasoristeysten turvallisuutta rakentamalla varoituslaitteita ja merkkejä, huolehtimalla näkemäalueista sekä poistamalla tasoristeyskysä.

Hoidon ja käytön kustannuksia nostavat tulevaisuudessa rataverkon laajentuminen, radioverkon käyttökustannukset, turvalaitteiden lisääntymisestä aiheutuvat turvalaite-siirtoyhteyksien käyttökustannukset ja radanpidon sähköenergiakustannukset.

Kehäradan suunnittelua jatketaan Ratahallintokeskuksen ja Vantaan kaupungin aiesopimuksen periaatteiden mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti Ratahallintokeskukselle vuodelle 2008 seuraavat pääluokkaperusteluja tukevat toiminnalliset tulostavoitteet, jotka on esitetty taulukossa vahvennettuna.

Tulostavoite/tunnusluku	2006	2007	2008	2011
	toteutuma	ennuste	ennuste/ tulostavoite	ennuste
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA				
Turvataan toimivat matka- ja kuljetukset				
Rataverkon pituus/liikennöidyn rataverkon pituus (km)	5 905/5 795	5 905/5 795	5 924/5 814	5 795/5 647
Nopean (>160 km) rataverkon pituus (henkilöliikenne; km)	675	675	675	927
25 tonnin verkon pituus (tavaraliikenne; km)	378	378	397	788
Rataverkon kuntoindeksi (100 = hyvä kunto)	89	88	86	84
Yli-ikäinen päällysrakenne liikennöidyillä rataverkolla (km)				
— kiskot	1 524	1 560	1 450	1 250
— ratapölkkyt	1 300	1 295	1 270	1 100
Radanpidosta johtuvat viivästykset (% kaukoliikenteen junista myöhässä määräas. > 5 min)	4	5	5	5
Radan huonosta kunnosta johtuvat liikenne- ja rajoitukset liikennöidyillä rataverkolla (km)	302	682	633	750
Parannetaan liikenneturvallisuutta				
Tasoristeysten määrä valtion rataverkolla yhteensä (kpl)	3 715	3 659	3 522	3 380
Varoituslaitteilla varustettujen tasoristeysten osuus kaikista tasoristeyksistä valtion liikennöidyillä rataverkolla (%)	20	20	20	20
Radasta aiheutuvat vahingot junaliikenteessä (kpl)	2	5	5	5
Junaonnettomuuksissa kuolleet matkustajat	0	0	0	0
Tasoristeystonnettomuuksien määrä	60	60	45	40

Vähennetään ympäristöhaittoja

Yli 55 dBa:n junaliikenteen melulle altistuneiden määrä	43 500-53 000	43 700	43 600	42 500
Melulta suojattujen henkilöiden määrä (hlöä/vuosi)	1 000	300	100	300
Rautatiekuljetusten osuus kotimaan tavaraliikenteen suoritteesta (%)	26 ⁸	25	25	25
Rautateiden kulkutapaosuus kotimaan henkilöliikenteen suoritteesta (%)	5 ⁸	5	5	5
Sähköistetyin radan osuus rataverkolla (%)	52	52	52	53

TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS**Parannetaan tuottavuutta ja kokonaistaloudellisuutta**

Sähkön ja telematiikan hoito- ja käyttömenot (€raide-km)	4 315	4 900	5 200	5 200
Muut hoito- ja käyttömenot (€raide-km)	7 678	7 300	7 500	7 500
Työn tuottavuuden kasvu vuodessa (%)	-5,4	0	0	3
Kokonaistuottavuuden kasvu keskim. vuodessa TTS-kaudella (%)	10,3	2	0	1

HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA

Työtyytyväisyys (1—5)	3,3	3,3	3,4	3,5
-----------------------	-----	-----	------------	-----

Ratahallintokeskuksen tulot ja menot (milj. euroa)

	2006 toteutuma	2007 varsinainen talousarvio	2008 esitys
Toimintamenot (01)	21,2	27,5	27,7
Muut tulot	0,2	0,2	0,2
Menot	21,4	27,7	27,9
— Hallinto	12,7	12,7	12,2
— It-menot	-	0,8	1,5
— Tutkimukset (T&K)	3,5	6,4	6,0
— Hoidon ja käytön hallinnointi	4,5	6,5	6,9
— Liikennejärjestelmän suunnittelu	0,7	1,3	1,3
Perusradanpito (21)	294,3	274,6	329,8
Tulot	62,4	49,7	51,8
— Ratamaksu	44,0	42,4	44,6
— Kiinteistötoimi	9,4	4,3	4,4
— Muut tulot	9,0	3,0	2,8
Menot	356,7	324,3	381,6
— Liikenteen hallinta	39,0	37,5	42,0
— Kiinteistöt	6,2	3,0	3,8
— Radan hoito ja käyttö	131,8	129,2	141,3
— Ylläpitoinvestoinnit	11,4	15,0	15,0
— Suunnittelu	4,3	5,0	5,2
— Korvausinvestoinnit	164,0	134,6	174,3
Kehittämisinvestoinnit (76, 77, 78, 79)	68,6	37,7	146,7
Rataverkon maa-alueet (76)	1,2	1,5	0,7
Rataverkon kehittäminen (77)	9,5	-	-
Eräät ratahankkeet (78)	55,1	36,2	146,0
Radioverkon rakentaminen (79)	2,8	-	-
Luvun 31.40 nettomenot	384,1	339,8	504,2
Luvun 31.40 bruttomenot	446,7	389,7	556,2

Korvausinvestoinnilla korvataan yli-ikäinen rakenne nykytekniikan mukaisella rakenteella. Ne kohdentuvat seuraavasti:

⁸ennakkotieto

Korvausinvestoinnit (milj. euroa)

	2006 toteutuma	2007 ennuste	2008 ennuste
Päällyis- ja alusrakenne	127	106	135
Turva- ja sähkölaitteet	25	23	15
Sillat	6	5	8
Muut	6	8	16
Korvausinvestoinnit yhteensä	164	142	174

Päällysrakenteen uusimisen määrä (perusradanpito)

	2006 toteutuma	2007 ennuste	2008 ennuste
Koko päällysrakenteen uusiminen (raidekilometriä)	136	94	142
Osittainen päällysrakenteen uusiminen (raidekilometriä)	115	156	40
Uusittavat vaihteet (kpl)	94	116	65

01. (31.40.21, osa) Ratahallintokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 27 650 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää radanpidon lisäksi kiinteistönpidosta aiheutuviin ylläpito- ja investointimenoihin sekä kansainvälisten jäsenmaksujen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu. Määräraha on siirtoa momentilta 31.40.21.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2006 toteutuma	2007 varsinainen talousarvio	2008 esitys
Bruttomenot	21 400	27 700	27 850
Bruttotulot	200	200	200
Nettomenot	21 200	27 500	27 650
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta			
— siirtynyt seuraavalle vuodelle			

2008 talousarvio	27 650 000
2007 talousarvio	27 500 000
2006 tilinpäätös	21 200 000

21. (31.40.21, osa) Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 329 820 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää radanpidon lisäksi kiinteistönpidosta aiheutuviin ylläpito- ja investointimenoihin.

Selvitysosa: Määrärahasta 27 650 000 euroa on otettu huomioon momentin 31.40.01 laskelmissa. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon nettobudjetoita-

vina tuloina maksullisen palvelutoiminnan tuottojen lisäksi Ratahallintokeskukselle suoritettava ratamaksun perusmaksu ja omaisuuden myyntituotot lukuun ottamatta kiinteän omaisuuden myyntituottoja.

Ratahallintokeskus perii liikennöitsijältä ratamaksua, josta osa määrätään rautatielaisissa säädetyin perustein. Rautatieliikenteen harjoittajille tarjottavista palveluista perittävän ratamaksun perusmaksu perustuu niihin radanpidon kustannuksiin, joita liikenteen harjoittaminen aiheuttaa suoraan rataverkolle ja radanpidolle.

VR-konsernista siirretään valtakunnallinen junaohjaus -toiminto Ratahallintokeskukseen perustettavaan liikenteenhallintakeskukseen 1.1.2008 lukien. Siirrettävän toiminnon henkilöstömäärä on 15 henkilötyövuotta.

Ratahallintokeskuksen rakennetut kiinteistöt on siirretty vuoden 2006 aikana valtiovarainministeriölle edelleen Senaatti-kiinteistöille siirrettäväksi. Ratahallintokeskuksen hallintaan on jäänyt rakennuksia, jotka ovat rautatiejärjestelmien osia tai keskeisessä merkityksessä rautatiejärjestelmän käytössä.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)			
	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	356 900	324 282	381 620
Bruttotulot	62 600	49 700	51 800
Nettomenot	294 300	275 582	329 820
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	23 716		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	10 020		

2008 talousarvio	329 820 000
2007 talousarvio	275 582 000
2006 tilinpäätös	294 300 000

76. Rataverkon maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rautatielain (198/2003) mukaista toimintaa varten hankittavien maa-alueiden kauppahintojen ja korvausten sekä kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) mukaisten kiinteistötoimitusmaksujen maksamiseen.

2008 talousarvio	700 000
2007 talousarvio	1 500 000
2006 tilinpäätös	1 200 000

(77.) Rataverkon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

2006 tilinpäätös	9 500 000
------------------	-----------

78. Eräät ratahankkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 146 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönneistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Ratahallintokeskus oikeutetaan solmimaan myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

Selvitysosa:

Hanke-erittely		Sopimus-	Arvioitu	Määräraha	Rahoitustarve
	Valmis	valuus	käyttö	v. 2008	myöh.
		milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Keskeneräiset hankkeet					
Ilmalan ratapiha	2010	100,0	35,0	25,0	40,0
Seinäjoki—Oulu palvelutason parantaminen, I-vaihe	2009	110,0	3,0	54,0	53,0
Lahti—Luumäki palvelutason parantaminen	2011	185,0	5,0	65,0	115,0
Keski-Pasila palvelutason parantaminen	2010	39,2	0,5	2,0	36,7
Talvivaaran kaivoshanke	2010	48,8	-	-	48,8
Yhteensä		483,0	43,5	146,0	293,5

Hankkeista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja vuonna 2009 noin 155,0 milj. euroa, vuonna 2010 noin 112,1 milj. euroa ja vuonna 2011 noin 26,4 milj. euroa.

2008 talousarvio	146 000 000
2007 talousarvio	36 200 000
2006 tilinpäätös	55 149 328

(79.) Radioverkon rakentaminen (siirtomääräraha 3 v)

2006 tilinpäätös	2 781 205
------------------	-----------

41. Rautatievirasto

Selvitysosa: Rautatievirasto valvoo ja kehittää rautatieturvallisuutta ja rautatiejärjestelmän yhteentoimivuutta sekä valmistelee normeja. Se myöntää rautatieyrityksille turvallisuustodistukset ja rautatiejärjestelmän osajärjestelmien käyttöönottoluvat ja ylläpitää kalustorekisteriä. Virasto toimii rautatiealan sääntelyelimenä. Lisäksi virasto hoitaa rautatiehenkilöstön kelpoisuus- ja koulutusasioita sekä junalippujen tarkastustehtävät. Virasto valvoo alan toimijoiden toimintaedellytysten tasapuolisuutta ja syrjimättömyyttä ja ratkaisee mahdolliset riidat. Virasto tekee tiivistä yhteistyötä Euroopan rautatieviraston, Euroopan komission ja EU:n muiden jäsenvaltioiden turvallisuusviranomaisten kanssa.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti Rautatievirastolle pääluokkaperusteluja tukevat seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet vuodelle 2008:

Tuotokset ja laadunhallinta

Rautatieliikenteen turvallisuuden seurantajärjestelmä on toiminnassa ja järjestelmän tieto on ajantasaista.

Liikkuvan kaluston rekisteri on käytettävissä ja rekisterin tieto on ajantasaista.

Viranomaistehtävien hoitaminen ennen säädettyä määräaikaa ja kohtuullisessa ajassa päätöksenteon vaativuuteen nähden:

- tyyppihyväksynät 5 kk.
- muut lupa- ja poikkeuslupa-asiat enintään 2 kuukautta, jollei määräaikaa säädetty
- ilmoitetun laitoksen aseman myöntämistä koskeva päätös annetaan 4 kk kuluessa riittävät tiedot sisältävän hakemuksen jättämisestä.

Viraston norminantoa kehitetään ja pidetään ajan tasalla suhteessa alan yhteisöläin-säädännön vaatimuksiin.

Yhteistyöhön erityisesti Euroopan rautatieviraston ja muiden jäsenvaltioiden turvallisuusviranomaisten kanssa ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön tulee panostaa viraston tehtävien edellyttämällä tavalla. Rautatievirasto hoitaa kansainvälistä yhteistyötä yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön ja tarvittavilta osin yhteistyössä alan muiden toimijoiden kanssa.

Toiminnallinen tehokkuus

Tuottavuusmittarit on kehitetty.

Henkisten voimavarojen hallinta

Henkilöstön työtyytyväisyysindeksi on vähintään 3,2 asteikolla 1—5.

01. (31.41.21) Rautatieviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 060 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot perustuvat valtion maksuperustelain nojalla annettavaan liikenne- ja viestintäministeriön asetukseen Rautatieviraston maksuista. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon tuottavuustoimenpiteiden johdosta matkalippujen tarkastustoiminnan siirto (35 htv) Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle 1.1.2008 lukien. Hallitus antaa eduskunnalle lakiesityksen rautatieliikenteen lipuntarkastajien siirtämiseksi vuoden 2008 alusta lukien Rautatievirastosta Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle. Muutos toteutetaan muuttamalla joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annettua lakia ja lakia Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)			
	2006	2007	
	toteutuma	varsinainen talousarvio	2008 esitys
Bruttomenot	1 798	6 060	4 210
Bruttotulot	815	2 000	150
Nettomenot	982	4 060	4 060
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta			
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	318		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tuottavuustoimenpiteet	-1 850
Yhteensä	-1 850

Momentilta palkattavan henkilöstön määrä vähenee 35 henkilötyövuotta tuottavuustoimenpiteiden johdosta. Tämä on otettu huomioon maksullisen toiminnan mitoituksessa.

2008 talousarvio	4 060 000
2007 talousarvio	4 060 000
2006 tilinpäätös	1 300 000

50. Ilmailulaitos

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Ilmailulaitoksen liiketoiminnan perustehtävänä on luoda turvallisilla, laadukkailla ja kustannustehokkailla lentoliikenteen palveluilla ja infrastruktuurilla keskeinen edellytys suomalaisten ja suomalaisen yhteiskunnan ja alueiden kilpailukyvyille, liikkumiselle ja kansainvälisyydelle.

Ilmailulaitoksen strategiana on vastata voimakkaaseen Suomen kautta kulkevan kansainvälisen lentomatkustuksen kasvuun, elinkeinoelämän globalisoitumiseen sekä kasvavaan ihmisten ja tavaroiden liikkumiseen. Kustannustehokkuuden vaatimukset tulevat entisestään lisääntymään myös Ilmailulaitoksen palveluiden osalta. Lentoasemapalveluiden tarkoituksenmukainen saatavuus maan eri osissa ja lentoasemaverkoston ylläpito myös vähäisen lentoliikenteen olosuhteissa on keskeinen haaste Ilmailulaitoksen toiminnalle.

Ilmailulaitoksen toiminnan tavoitteena on

- pitää Ilmailulaitoksen turvallisuus- ja laadunhallintajärjestelmä eurooppalaisen regulaation mukaisena;
- pitää Ilmailulaitoksen lennonvarmistuksesta johtuvat viiveet alle eurooppalaisen keskitason;
- pitää Helsinki—Vantaan lentoasema Euroopan täsmällisimpien lentoasemien joukossa;
- ylläpitää Helsinki—Vantaan lentoaseman palvelutaso viiden parhaan lentoaseman joukossa Euroopassa;
- pitää lentoliikenteen palveluhinnat tasolla, joka ei huononna suhteellista kilpailukykyämme lentoasemien joukossa;
- ylläpitää Ilmailulaitoksen lentoasemien palvelutaso hyvänä (5,7 asteikolla 1—7);
- tehdä turvatarkastukset niin, että lentoasemien toiminnan sujuvuudelle asetetut vaatimukset täyttyvät siten, että keskimääräinen turvatarkastuksen läpimenoaika on enintään 5 minuuttia ja ruuhka-aikoina läpimenoaika on enintään 15 minuuttia.

2. Investointien enimmäismäärä sekä investointisitoumusten enimmäismäärä

Ilmailulaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2008 enintään 120 milj. euroa. Lisäksi Ilmailulaitos saa tehdä vuonna 2008 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 300 milj. euroa.

3. Lainanoton enimmäismäärä

Ilmailulaitos oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 100 milj. euroa.

4. Takausvaltuudet

Valtioneuvosto saa oikeuttaa Ilmailulaitoksen antamaan vastavakuutta vaatimatta omavelkaisia takauksia lentokenttä- ja lennonvarmistuspalveluja tuottavien tytäryhtiöidensä ja kiinteistöyhtiöidensä ottamien yhteensä enintään 30 milj. euroa lainojen vakuudeksi.

Selvitysosa: Ilmailulaitoksen liiketoiminnan vuoden 2008 liikevaihdoksi arvioidaan 302 milj. euroa.

Ottaen huomioon toimialan kehitysnäkymät ja eduskunnan hyväksyttäväksi esitetyt palvelu- ja muut toimintatavoitteet liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti vuoden 2008 Ilmailulaitoksen tulostavoitteeksi 27,9 milj. euroa, mikä vastaa 15,1 % tuottoa peruspääomalle. Voitontuloutustavoite on 50 % voitosta.

Tulostavoite perustuu arvioon lentoliikenteen kehittymisestä siten, että kotimaan liikenteen matkustajamäärät kasvavat 1 % ja kansainvälisen liikenteen matkustajamäärät 6,8 %. Kuluissa ja tulostavoitteessa on otettu huomioon Ilmailulaitoksen toiminnan vakuuttaminen valtion liikelaitoksista annetun lain edellyttämällä tavalla.

Valtion lentoasemaverkostosta vastaa Ilmailulaitos, joka ylläpitää 25 lentoasemaa. Ilmailulaitos pitää yllä ja kehittää tätä verkostoa yhtenä kokonaisuutena ja noudattaa hinnoittelussaan yhtenäishinnoittelua. Lentoasemista ainoastaan Helsinki—Vantaa on liiketaloudellisesti kannattava, joten verkostoperiaatteen kautta muulla liiketoiminnalla rahoitetaan muiden lentoasemien toiminta. Liiketulokseltaan tappiollisten reittiliikenteen lentoasemien yhteinen alijäämä oli vuonna 2006 13,0 milj. euroa.

Malmin lentoasema palvelee yleisilmailua ja on liiketaloudellisesti alijäämäinen.

Investointeihin on arvioidun tuloksen toteutuessa tarkoitus käyttää investointiohjelman mukaan noin 100 milj. euroa, jotka rahoitetaan osaksi tulorahoituksella ja osaksi lainanotolla. Merkittävimmät investointikohteet liittyvät Helsinki-Vantaan lentoaseman kehittämiseen.

Tulos- ja rahoitussuunnitelmaan perustuva alustava investointisuunnitelma vuodeksi 2008, milj. euroa

Kaluston hankinta ja muu käyttöomaisuus	19,3
Lentokenttien talonrakennukset	67,0
Lentokenttien liikennealueiden hankkeet	13,7
Yhteensä	100,0

Ilmailulaitoksen pitkäaikainen laina on vuoden 2008 lopussa 193 milj. euroa ja lyhytaikainen laina 53 milj. euroa.

Suunnitelmassa on varauksena takausvaltuus, vaikkakaan Ilmailulaitos ei ole viime vuosina käyttänyt takausvaltuutta tytäryhtiöiden lainoihin eikä liikelaitos siis ole ottanut niistä vastuuta.

Ilmailulaitoksen tuloksessa on otettu huomioon, että Rajavartiolaitos ostaa Ilmailulaitoksesta annetun lain 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettuja aluevalvonnan ja meripelastustoitinnan palveluja 0,36 milj. eurolla ja käyttää tarkoitukseen momentin 26.90.21 määrärahaa. Puolustusvoimat ostaa Ilmailulaitoksesta annetun lain 4 §:n 4 kohdassa tarkoitettuja valmiuslainsäädännön edellyttämien erityisten valmiustehtävien palveluja 2,1 milj. eurolla ja käyttävät tarkoitukseen momentin 27.10.21 määrärahaa. Pelastushallinto ostaa Ilmailulaitoksesta annetun lain 4 §:n 5-kohdassa tarkoitettujen pelastustoimeen liittyvien erityisten tehtävien palveluja sekä poliisiviranomaisen johtaman etsintä- ja muun vastaavan virka-aputehtävään liittyvän palvelun 0,44 milj. eurolla ja käyttää tarkoitukseen momentin 26.80.22 määrärahaa. Opetusministeriö ostaa Ilmailulaitoksesta annetun lain 4 §:n 2-kohdassa tarkoitettuja Porin lentoaseman palveluja 0,32 milj. eurolla ja käyttää tarkoitukseen momentin 29.30.51 määrärahaa.

Tunnuslukutaulukko

	2006 toteutuma	2007 ennuste	2008 talousarvio
Liikevaihto, milj. €	266,9	287,7	302,0
— muutos %	9,8	7,8	5,0
Käyttökate, milj. €	64,8	73,0	76,5
— käyttökate % liikevaihdosta	24,3	25,4	25,3
Liikevoitto, milj. €	23,3	30,8	33,8
Tilikauden tulos, milj. €	22,8	27,3	27,9
— liikevaihdosta %	8,5	9,5	9,2
— peruspääomasta %	12,3	14,8	15,1
Tuloutus valtion talousarvioon, milj. €	10,0	11,6	13,6
Sijoitetun pääoman tuotto %	3,9	4,3	4,2
Tuotto peruspääomalle, %	12,3	14,8	15,1
Tuotto koko pääomalle, %	3,1	3,4	3,2
Omavaraisuusaste %	77,6	74,3	71,3
Investoinnit % liikevaihdosta	22,4	34,5	33,1
Taseen loppusumma	862	862	862
Henkilöstön kesimääräinen lukumäärä (HTV)	1 707	1 734	1 747

Liikelaitosta koskevat tulomomentit (milj. euroa)

	2006 toteutuma	2007 ennakoitu	2008 arvio
Tuloutus tulomomenteille			
12.28.99 Takausmaksut	-	0,2	0,4
13.05.01 Voiton tuloutus (ed. vuoden)	10,0	11,4	13,6
Yhteensä	10,0	11,6	14,0

51. Ilmailuhallinto

Selvitysosa: Ilmailuhallinnon tarkoituksena on edistää ilmailun yleistä turvallisuutta ja siviili-ilmailun turvaamista, käsitellä kaupalliseen lentoliikenteeseen ja liikenteen sujuvuuteen liittyviä asioita sekä vähentää ilmailun aiheuttamia ympäristöhaittoja. Virasto huolehtii yleisestä lentoturvallisuudesta ja ilmailun valvonnasta sekä vastaa siviili-ilmailuun liittyvistä julkisista hallintotehtävistä, jotka sille ilmailulaissa tai muualla säädetään. Virasto osallistuu myös siviili-ilmailun julkisiin hallintotehtäviin liittyvään kansainväliseen ja Euroopan unionissa tapahtuvaan yhteistyöhön.

Lentämisen turvallisuus Suomessa on korkeaa kansainvälistä tasoa. Yhteisten eurooppalaisten linjausten mukaisesti tavoitteena on vuotuisten lento-onnettomuuksien ja lento-onnettomuuksissa kuolleiden määrän jatkuva väheneminen riippumatta liikenteen määrän kasvusta tai ulkopuolisista turvallisuushkista. Yleis- ja harrasteilmailun osalta tavoitteena on lento-onnettomuuksien määrän väheneminen suhteessa lentotunteihin.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti Ilmailuhallinnolle pääluokkaperusteluja tukevat seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet vuodelle 2008:

Tulostavoitetaulukko	2006	2007	2008
	toteutunut	tavoite	tavoite
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA			
Lupakirja- ja kelpuutushakemusten käsittelyaika 14 vrk (%)	89,8	90	90
Lentokelpoisuustodistusten käsittelyaika 14 vrk (%)	-	90	90
Ei-säännöllisten kaupallisten lentojen lupien käsittelyaika 2 vrk (%)	100	100	100
Asemasotarkastukset (kpl)	113	111	111
Lentotoiminnan tarkastukset (kpl)	108	110	110
Koulutustoiminnan tarkastukset (kpl)	20	28	28
Huoltotoiminnan ja tuotannon tarkastukset (kpl)	41	55	55
Lennonvarmistuksen ja lentopaikkojen tarkistukset (kpl)	42	55	55
Lentoasemien turvatoimien tarkastukset (kpl)	18	47	47
Asiakastytyväisyysindeksi (1—5)	3,6	3,2	3,2
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS			
Bruttomenot / lähtevä matkustaja, euroa	-	alle 1,60	alle 1,50
Työn tuottavuuden kasvu vuodessa (%)	-	-	1
Kokonaistuottavuuden kasvu keskim. vuodessa TTS-kaudella (%)	-	-	2
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA			
Henkilöstön työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,3	3,2	3,3

01. (31.51.21) Ilmailuhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 600 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot perustuvat valtion maksuperustelain nojalla annettavaan liikenne- ja viestintäministeriön asetukseen Ilmailuhallinnon maksuista. Maksullisten suoritteiden hinnoittelussa on otettu huomioon lisäksi vastaavanlaisista suoritteista perittävien maksujen rakenne ja taso Euroopan unionin jäsenmaissa, ilmailun edellytysten turvaaminen ja ilmailun turvallisuuden edistäminen sekä kilpailun edistäminen lentoliikenteessä. Maksullisten suoritteiden tuotot muodostuvat pääosin julkisoikeudellisista suoritteista. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon momentille 11.19.05 budjetoitu lentoliikenteen valvontamaksu, jonka arvioidaan olevan 6 700 000 euroa vuonna 2008.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	11 903	11 600	11 600
Bruttotulot	5 103	4 000	4 000
Nettomenot	6 800	7 600	7 600
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta			
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	1 879		

2008 talousarvio	7 600 000
2007 talousarvio	7 600 000
2006 tilinpäätös	6 800 000

52. Ilmaliikenteen korvaukset ja valtionavut

41. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Seinäjoen (Rengonharjun) säännöllisen reittiliikenteen piirissä olevan sekä Mikkelin lentokenttien rakenteiden ja laitteiden investointeihin sekä ylläpitomenoihin. Investointiavustus saa olla enintään 90 % investointimenoista. Muiden avustusten yhteismäärä saa olla enintään 70 % käyttömenoista. Avustukset myönnetään kustannuksiin ilman arvonlisäveroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Seinäjoen (Rengonharjun) lentokentän vuonna 2006 aloitetun laajennushankkeen kustannusten avustamiseen enintään 1 974 000 euroa. Avustus myönnetään kustannuksiin ilman arvonlisäveroa.

Selvitysosa: Määräraha on alueiden kehittämislaisissa tarkoitettua alueiden kehittämisen rahoitusta.

2008 talousarvio	3 000 000
2007 talousarvio	1 500 000
2006 tilinpäätös	1 300 000

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

34. Valtionavustus länsimetron suunnitteluun (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 750 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Helsingin ja Espoon kaupungeille länsimetron suunnitteluun kuitenkin siten, että valtion osuus on enintään 30 % suunnittelukustannuksista pl. arvonlisäveromenot.

Selvitysosa: Valtio osallistuu länsimetro -hankkeen suunnittelukustannuksiin enintään 30 prosentilla. Suunnittelukustannusten arvioidaan olevan yhteensä noin 50,0 milj. euroa. Vuonna 2008 arvioidut suunnittelukustannukset ovat noin 22,5 milj. euroa, josta valtion osuus on enintään 6,75 milj. euroa. Luvut ovat ilman arvonlisäveroa.

2008 talousarvio	6 750 000
2007 talousarvio	1 500 000

(42.) Valtionavustus koulutuksesta (kiinteä määräraha)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta ja sen määräraha otettavaksi huomioon momentin 29.30.51 laskelmissa.

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 55 175 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää luvanvaraisesta henkilöliikenteestä annetun lain (343/1991) 23 ja 23 a §:n mukaisesti. Määrärahasta saa myöntää myös joukkoliikenteen valtionavustuksista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (64/2002) mukaisesti kunnille ja muille yhteisöille valtionapua. Määrärahaa saa käyttää myös matkojen yhdistelystä aiheutuviin kustannuksiin.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitukseen.

Selvitysosa: Määräraha on osittain alueiden kehittämislaisissa tarkoitettua alueiden kehittämisen rahoitusta.

Määrärahaa käytetään joukkoliikenteen palvelujen ostamisesta ja lipun hinnoista yritysten kanssa tehdyistä sopimuksista aiheutuvien korvausten maksamiseen sekä joukkoliikenteen kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimushankkeiden rahoittamiseen sekä matkojen yhdistelystä aiheutuviin kustannuksiin.

Määrärahan käytön arvioitu jakautuminen (1 000 euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Kaukoliikenteen ja junien lähiliikenteen palvelujen osto	41 000	-	-
Junien lähiliikenteen palvelujen osto		10 900	10 900
Kemijärven yöjunaliikenteen osto		324	1 200
Lentoliikenteen palvelujen osto		1 000	1 000
Alueellisen liikenteen palvelujen osto ja paikallisen liikenteen valtionavustus	25 800	25 800	26 600
Kaupunki- ja seutulippualennusten valtionavustus	10 200	11 100	11 700
Kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimushankkeet	3 075	2 875	3 275
Merenkurkun liikenne	500	500	-
Matkojen yhdistely	500	500	500
Yhteensä	81 075	52 999	55 175

Junaliikenne

YTV-alueen ulkopuolisen Helsingin lähiliikenteen ostolla mahdollistetaan korkeampi palvelutaso kuin mihin suorat lipputulot antavat mahdollisuuden. Liikenteen ostaa liikenne- ja viestintäministeriö.

Ostojen lähtökohtana on perustarjonta, jolla tarkoitetaan liikenne- ja viestintäministeriön ja VR Osakeyhtiön välillä ajanjaksolle 3.9.2006—31.12.2007 sovitun sopimuksen mukaista Helsinki—Riihimäki -välin, Helsinki—Karjaa -välin ja Helsinki—Lahti -välin lähiliikennettä. Siltä osin kuin liikenteen myönteinen kehitys ja ratakapasiteetti antaa mahdollisuuksia, tarjontaa parannetaan. Lähiliikenteessä tehdään arviolta 10,5 miljoonaa matkaa vuonna 2007.

Kemijärven yöjunaliikenteen ostolla turvataan matkailuelinkeinon ja -keskusten kannalta tärkeää saavutettavuutta makuuvaunuilla. Liikenne hoidetaan aggregaattivaunujen avulla uudella makuuvaunukalustolla.

Lentoliikenne

Savonlinnan ja Varkauden säännöllisen lentoliikenteen ostolla turvataan erityisesti elinkeinoelämälle tarpeellisia yhteyksiä. Myös paikalliset ja alueelliset tahot osallistu-

vat kyseisten liikenteiden rahoittamiseen. Valtion maksuosuus on lentoliikenteessä enintään 50 % peruspalvelutason mukaisista ostokustannuksista.

Savonlinnan ja Varkauden lentoliikenne hankitaan kansainvälisen tarjouskilpailun perusteella ja niissä arvioidaan matkustavan yhteensä 40 000—50 000 matkustajaa vuonna 2008.

Alueellinen liikenne

Lääninhallitukset rahoittavat maaseudun peruspalveluluonteista linja-autoilla ja takseilla harjoitettavaa runkoliikennettä, jota ei voida ylläpitää asiakastuloin ja jota kunnat omilla palveluostoillaan täydentävät. Peruspalvelutaso asetetaan tärkeysjärjestyksessä etusijalle muuhun lääninhallituksen ostoliikenteeseen nähden.

Lääninhallitusten ostamassa liikenteessä arvioidaan vuonna 2008 olevan matkustajia noin 6 miljoonaa.

Paikallisliikenne sekä kaupunki- ja seutuliput

Joukkoliikenteen palvelutasoa turvataan ja joukkoliikenteen osuutta erityisesti työmatkaliikenteessä pyritään lisäämään myöntämällä kunnille valtionavustusta kaupunkimaisen paikallisliikenteen ylläpitämiseen sekä kaupunki-, seutu- ja työmatkalippujen hinnanalennuksiin. Paikallisliikennettä avustetaan noin 60 kunnassa ja lippualennuksia yli 300 kunnassa. Valtion rahoitusosuus on enintään yhtä suuri kuin kunnan. Avustukset myöntää lääninhallitus.

Matkapalvelukeskukset ja kutsujoukkoliikenne

Lähivuosien kuluessa on koko maahan tavoitteena perustaa alueellisia kutsujoukkoliikenteeseen ja matkojen yhdistelyyn perustuvia matkapalvelukeskuksia. Kutsujoukkoliikenteen ja matkojen yhdistelyn avulla voidaan vaikuttaa myönteisesti asiakastuloperusteisen linjaliikenteen toimintaedellytyksiin, palvelutason parantumiseen ja liikennepalvelujen säilymiseen erityisesti haja-asutusalueilla. Samalla pystytään myös hillitsemään yhteiskunnan kuljetuskustannusten kasvua sekä saamaan konkreettisia säästöjä kuljetuskustannuksissa. Suurimpia hyötyjiä ovat Kansaneläkelaitos ja kunnat.

Kuntien sitouttamiseksi ja kannustamiseksi mukaan toimintaan lääninhallitus voi palvelun käynnistämisvaiheessa myöntää kunnille valtionavustusta. Avustusta voidaan myöntää kahden vuoden ajalle enintään 30 % kunnille matkojen yhdistelystä aiheutuviin kustannuksiin. Käynnistämisvaiheen jälkeen kunnat rahoittavat em. kustannukset kokonaisuudessaan itse. Omalta osaltaan lääninhallitus maksaa linjaliikenteeseen ja läänin ostoliikenteeseen ohjattujen matkojen yhdistelystä.

Kehittämistoimet

Kehittämistoiminnalla turvataan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä pitkällä aikavälillä.

Osa joukkoliikenteen rahoituksesta siirrettiin vuoden 2005 talousarviossa sisäasiainministeriön pääluokkaan momentille 26.98.63 Kainuun kehittämisraha ja Kainuun maakunnan käyttöön. Liikenne- ja viestintäministeriölle ja Oulun lääninhallitukselle asetetut joukkoliikenteen tavoitteet kattavat myös Kainuun maakunnan joukkoliikenteen tavoitteet.

2008 talousarvio	55 175 000
2007 talousarvio	52 999 000
2006 tilinpäätös	81 251 000

64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 567 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää saariston yhteysalusliikennepalvelujen ja niihin liittyvien polttoaineiden ostoon sekä laitureiden kunnostamiseen. Määrärahasta saa myöntää myös avustuksia saariston kulkuyhteyksiä hoitaville liikenteenharjoittajille valtioneuvoston asetuksen (371/2001) mukaisin perustein.

Momentin määräraha budjetoidaan avustusten osalta maksupäätösperusteella.

Selvitysosa: Määräraha on osittain alueiden kehittämislaisissa tarkoitettua alueiden kehittämisen rahoitusta.

Saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain (494/1981) mukaan valtion on pyrittävä huolehtimaan siitä, että saariston vakituksella väestöllä on käytettävissä kuljetuspalvelut. Myönnetyllä rahoituksella kuljetuspalveluja ei pystytä jatkamaan nykyisessä laajuudessa. Saaristomerellä Nauvon eteläisen reitin palvelutasoa joudutaan supistamaan tuntuvasti, Suomenlahden saaristoalueiden (Sipoo ja Tammisaari) asukkaiden ainoiden kulkumahdollisuuksien ja tavarakuljetusten avustukset joudutaan lopettamaan kokonaan. Rengasteiden osalta reitin Houtskari—Iniö palvelutaso putoaa puoleen vuoteen 2007 verrattuna ja reitti Nauvo—Seili—Rymättylä joudutaan lakkauttamaan. Yhteysaluslaitureita pysytään osittain kunnostamaan.

Yhteysalusliikennepalvelujen määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon liikenteenharjoittajien palvelukorvauksista vähennettävät maksutulot, joita arvioidaan kertyvän 364 000 euroa.

Määrärahan käytön arvioitu jakautuminen	€
Yhteysalusliikennepalvelujen osto	6 730 000
Yhteysaluslaiturit	100 000
Avustukset	737 000
Yhteensä	7 567 000

Yhteysalusliikenne on Merenkululaitoksen vastuulla olevaa liikennettä ja se kattaa Turun saariston asutut saaret, joihin ei ole tieyhteyttä. Merenkululaitos hankkii yhteysalusliikennepalvelut kilpailuttamalla. Yhteysalusliikenteen matkustajamäärän vuonna 2008 arvioidaan olevan noin 114 000 henkilöä. Saaristossa vakinaisesti asuville (noin 662 asukasta) palvelujen käyttö on ilmaista ja muille maksullista. Menot matkustajaa kohden ovat noin 60 euroa sekä vakinaista asukasta kohden noin 10 317 euroa vuodessa.

Avustuksilla pyritään säilyttämään kulkumahdollisuudet sellaisten saaristoalueiden asukkaille, joilla ei ole käytettävissä yhteysalusliikennettä. Avustus kohdistuu lähinnä Kotka—Pyhtään, Porvoon ja Tammisaaren saariston pysyvien asukkaiden henkilö- ja tavarakuljetusten järjestämiseen.

2008 talousarvio	7 567 000
2007 talousarvio	7 767 000
2006 tilinpäätös	8 668 000

65. Junien kaukoliikenteen osto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 31 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää luvanvaraisesta henkilöliikenteestä annetun lain (343/1991) 23 §:n 1 kohdan mukaisesti junien kaukoliikenteen palvelujen ostamisesta tehdyistä vuotta pidemmän ajan sopimuksista aiheutuvien korvausten maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan solmi-
maan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin niitä valtuuksia ei ole käytetty.

Selvitysosa: Junaliikenteen ostoilla tyydytetään tarpeelliseksi arvioituja alueellisia ja valtakunnallisia matkustustarpeita siltä osin kuin näitä palveluja ei pystytä järjestämään asiakastuloin.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja VR Osakeyhtiön välillä on sopimus kaukoliikennepalvelujen ostoista vuosille 2007—2011. Sopimuksella on pyritty luomaan aiempaa paremmat edellytykset ostoliikenteen jatkuvuuden turvaamiselle ja pitkäjänteiselle ostoliikennepalvelujen kehittämiseksi. Sopimusvaltuus vuosille 2007—2011 on 156 100 000 euroa. Sopimuksesta arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja vuonna 2009 enintään 31,4 milj. euroa, vuonna 2010 enintään 31,4 milj. euroa ja vuonna 2011 enintään 31,5 milj. euroa.

	Sopimus- valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha v. 2008 milj. €	Rahoitustarve myöhemmin milj. €
Kaukoliikenteen ja alueellisen liikenteen ostosopimus 1.3.2007—31.12.2011	156,1	30,4	31,4	94,3

2008 talousarvio	31 400 000
2007 talousarvio	30 400 000

70. Viestintävirasto

Selvitysosa: Viestintäviraston toiminnan tavoitteena ovat monipuoliset, toimivat ja turvalliset viestintäyhteydet kaikille Suomessa. Viraston vuoden 2008 painopisteitä ovat tietoturvallinen yhteiskunta ja viestintäverkkojen häiriötön toiminta.

Viestintävirasto valvoo viestintäverkkojen ja -palvelujen toimivuutta sekä ylläpitää sähköisten viestintäverkkojen ja tietoturvan tilannekuvaa sekä tiedottaa mahdollisista tietoturvauhista. Virasto kehittää kriittisen infrastruktuurin toimijoille tietoturvapalveluja yhdessä alan toimijoiden kanssa.

Toimiva kilpailu viestintämarkkinoilla on yhteiskunnan ja asiakkaiden etu. Viraston tavoitteena on mahdollistaa eri palveluntarjoajille viestintäverkkojen tasapuoliset käyttömahdollisuudet sekä taata viestintäverkkojen ja -palveluiden yhteentoimivuus verkkoteknologioiden kehitys huomioon ottaen. Virasto turvaa myös kuluttajan asemaa ja oikeuksia ja varmistaa vähimmäisehdot täyttävien viestintäpalvelujen saatavuuden sekä tarjoaa objektiivista tietoa viestintämarkkinoiden kehityksestä ja palveluista.

Viestintävirasto suunnittelee ja hallinnoi sähköisten viestintäyhteyksien toiminnalle välttämättömien radiotaajuuksien, viestintäverkkojen numeroiden sekä verkko-osoitteiden käyttöä. Arjen tietoyhteiskunnassa langattoman viestinnän merkitys korostuu. Radiotaajuuksien saatavuus tulevaisuuden tarpeisiin perustuu ITU:n WRC-2007 radioviestintäkonferenssissa tehtyjen päätösten voimaansaattamiseen. Viestintävirasto vaikuttaa myös Euroopan laajuiseen taajuussuunniteluun ja osoittaa langattomien viestintäverkkojen käyttöön Euroopan laajuisesti harmonisoituja taajuuksia.

Virasto edistää toimenpiteillään myös monipuolisten sähköisten mediapalvelujen tarjontaa keräämällä julkisen palvelun ohjelmatuotannon käyttöön tv-maksuja, myöntämällä lyhytaikaisia toimilupia sekä valvomalla tv- ja radio-ohjelmien sisältöä ja mainontaa. Viraston tavoitteena on varmistaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, että television katsojilla on käytettävissään teknisesti hyvälaatuiset, toimivat, teknisesti kehittyvät digi-tv-palvelut koko maassa.

Viestintävirasto hoitaa *valtion televisio- ja radorahaston* hallinnolliset tehtävät. Viestintävirasto perii tv-maksut ja toimilupamaksut rahastolle, ja valtioneuvosto päättää liikenne- ja viestintäministeriön esittelystä rahaston määrärahojen käytöstä. Rahaston tulot ovat noin 430 milj. euroa, josta osoitetaan Yleisradio Oy:n käyttöön noin 417 milj. euroa, Viestintävirastolle maksujen perintään, tarkastukseen ja valvontaan noin 11,6 milj. euroa ja liikenne- ja viestintäministeriön käyttöön 0,4 milj. euroa. Valtioneuvosto vahvistaa rahaston käyttösuunnitelman yhteydessä rahaston toimintatavoitteet.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti Viestintävirastolle pääluokkaperusteluja tukevat seuraavat vaikuttavuustavoitteista johdetut toiminnalliset tulostavoitteet vuodelle 2008:

Tulostavoite	2006 toteutuma	2007 tavoite	2008 tavoite
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA			
<i>Tietoturallinen yhteiskunta ja sähköisten viestintäverkkojen häiriötön toiminta</i>			
Suomessa tarjottavat verkko- ja viestintäpalvelut ovat tietoturallisia viestintämarkkina- ja sähköisen viestinnän tietosuojalaissa säädettyllä tavalla.	-	-	Toteutuu
Asiakastyytyväisyys tietoturallisuustehtävien hoitamisessa (asteikolla 1—5).	3,56	3,2	3,3
Vakavissa tietoturvaloukkaustilanteissa ongelman havaitsemisesta toimenpiteiden käynnistämiseen kuluva aika (korkeintaan).	1 vrk	18 h	18 h
Merkittävää käyttäjäkuntaa koskevien viestintäverkkojen vikojen määrä vuodessa.	5	alle 10	alle 10
Merkittävien radiohäiriöiden syiden selvittämiseen kuluva aika (tuntia, korkeintaan). Häiriöiden syiden poisto käynnistetään välittömästi syyn selvittyä.	24	24	18
<i>Viestintämarkkinoiden toimivuus ja käyttäjien aseman turvaaminen</i>			
Analysoidaan kilpailutilanne vähintään kolmella Euroopan komission määrittelemällä tuotemerkkinalla.	-	-	3
Markkinakehitystä kuvaava keskeinen tieto tuotetaan neljä kertaa vuodessa, minkä lisäksi julkaistaan yksi laajempi markkinakatsaus.	-	-	4 + 1
Ratkaistaan yritysten väliset verkko- ja viestintäpalvelujen hinta- ja laatuermielisyydet ensisijaisesti osapuolten sovitteluun perustuen.			
Vireille tulleista valituksista neljässä kuukaudessa ratkaistujen osuus (%).	-	80	80
Teleyritysten asiakkaiden tekemistä valituksista kahden kuukauden kuluessa valituksen tekemisestä tai viimeistään yhden kuukauden kuluttua tarpeellisten selvitysten saamisesta ratkaistujen osuus (%).	91	80	85

Osoitteeltaan virheelliset kirjeet avataan ja niistä perille toimitetaan (% , vähintään).	78,5	-	70
Teleyritysten sopimusehtojen lainmukaisuutta valvotaan tekemällä kaksi selvitystä teleyritysten käyttämistä sopimusehdoista ennalta määriteltyjen ongelmakokonaisuuksien kannalta.	-	-	2
Teleyritysten asiakas- ja neuvontapalveluiden vastausaikoja koskeva teleyrityskohtainen vertailu julkaistaan neljä kertaa vuodessa. Muista teleyritysten palveluiden laatutekijöistä kerätään tietoa neljännesvuosittain ja julkaistaan vuosittainen yhteenveto laadun yleisestä tasosta ja kehityksestä.	-	-	4 + 4
Teleyritysten investointien kehitystä seurataan vuonna 2007 kehitettävien investointimittareiden avulla. Viestintäviraston on otettava huomioon teleyritysten riittävät mahdollisuudet tulevaisuuden investointeihin.	-	-	Toteutuu
<i>Monipuolinen sähköinen media</i>			
Kuluttajien tyytyväisyys digi-tv:n käytettävyyteen (asteikolla 1—5).	3,62	3,0	3,2
Varmistetaan kaupallisen radiotoiminnan toimilupaehtojen toteutuminen teettämällä sisältötutkimus vähintään 10 kaupallisen radioaseman ohjelmasisällöstä.	-	-	10
Valtion televisio- ja radiorahastoon tuloutettavat televisiomaksut (netto) ovat vähintään, milj. euroa.	396,2	404	415
Aktiivisilla toimenpiteillä (tv-maksutarkastus, suora- ja telemarkkinointi, markkinointiviestintä) hankittujen uusien tv-maksun maksajien määrä on vähintään	86 000	70 000	70 000
<i>Sähköisen viestinnän edellyttämät infrastruktuuriresurssit</i>			
Asiakastytyväisyys taajuuksien saatavuudessa ja riittävydessä (asteikolla 1—5).	3,45	3,0	3,2
Kansallisen numerointisuunnitelman mukaisista numerointihakemuksista 80 % käsitellään 12 työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.	100 % / 3 vkoa	100 % / 3 vkoa	80 % /12 työpäivässä
Suomalaisten verkkotunnusten ensirekisteröintien määrä.	35 572	31 000	32 500
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS			
Työn tuottavuuden kasvu vuodessa (%)	5	1	1
Kokonaistuottavuuden kasvu keskim. vuodessa TTS-kaudella (%)	-	2	2
Teletoinnin ja tietoturvallisuuden ohjauksen ja valvonnan kustannukset ilman CERT-toiminnan kustannuksia ja kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuja (euroa/yleisen televerkon liittymä).	0,72	0,75	0,70
CERT-toiminnan kustannukset ilman kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuja (euroa/laajakaistaliittymä).	-	1,25	1,25
Postipalvelujen valvonnan kustannukset ilman kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuja (euroa/postinsaajatalous).	0,37	0,40	0,42
Mediapalvelujen valvonnan kustannukset (euroa/tv-katsojatalous)	0,20	0,25	0,25
FI-verkkotunnuksen rekisteröimismaksu (euroa, enintään).	52	48	52
Radiotaajuuksien hallinnointityön tuottavuuden kasvu	-	-	2 %
Tv-maksut-tulosalueen kustannukset suhteessa tv-katsojatalouksien lukumäärään (euroa).	4,70	5,30	5,10
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA			
Henkilöstön tyytyväisyys (asteikolla 1—5).	3,6	3,2	3,3

01. (31.70.21) Viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 090 000 euroa.

Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut budjetoidaan maksuperusteisesti.

Selvitysosa: Tulot perustuvat valtion maksuperustelain nojalla annettuun liikenne- ja viestintäministeriön asetukseen Viestintäviraston radiohallinnollisista suoritteista perittävistä maksuista (964/2005) ja liikenne- ja viestintäministeriön asetukseen Vies-

tintäviraston eräistä maksuista (1175/2005) sekä lakiin valtion televisio- ja radiorahastosta (745/1998), lakiin yksityisyyden suojasta televiestinnässä ja teletoiminnan tietoturvasta (565/1999), lakiin sähköisistä allekirjoituksista (14/2003), verkkotunnuslakiin (228/2003) ja viestintämarkkinalakiin (393/2003). Hallitus antaa eduskunnalle esityksen laeiksi televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain ja valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain muuttamisesta, jossa säädettäisiin televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksusta.

Viestintävirasto perii teleyrityksiltä viestintämarkkinamaksua viestintämarkkinalaissa säädetyin perustein ja teleyrityksiltä tietoturvamaksua sähköisen viestinnän tietosuojalaissa (516/2004) säädetyin perustein sekä postiyrityksiltä postitoiminnan valvontamaksua postipalvelulaissa säädetyin perustein. Uutta televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksua perittäisiin televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain mukaisesti. Viestintämarkkinamaksu 2 650 000 euroa, tietoturvamaksu 309 000 euroa, postitoiminnan valvontamaksu 1 255 000 euroa sekä televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu 580 000 euroa tuloutetaan verotuloihin momentille 11.19.04. Näistä toiminnoista aiheutuvat menot on otettu huomioon Viestintäviraston toimintamomentin määrärahan mitoituksessa. Hallitus antaa eduskunnalle kesäkuussa esityksen laeiksi televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain ja valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain muuttamisesta, jossa säädettäisiin televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksusta.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2006 toteutuma	2007	2008 esitys
		varsinainen talousarvio	
Bruttomenot	28 359	32 314	32 812
Bruttotulot	24 537	27 095	26 722
Nettomenot	3 822	5 219	6 090
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 552		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	1 426		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2006 toteutuma	2007	2008 esitys
		varsinainen talousarvio	
Tuotot			
Radiotaajuudet	10 408	9 261	9 389
Verkot ja turvallisuus	3 383	5 466	5 670
Tv-maksut	10 185	11 758	11 603
Viestintämarkkinat ja -palvelut	472	559	0
Tuotot yhteensä	24 448	27 044	26 662
Kustannukset			
Radiotaajuudet	10 678	10 648	10 815
Verkot ja turvallisuus	3 978	5 704	5 781
Tv-maksut	10 185	11 758	11 603
Viestintämarkkinat ja -palvelut	472	559	0
Kustannukset yhteensä	25 313	28 669	28 199
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)			
Radiotaajuudet	-270	-1 387	-1 426
Verkot ja turvallisuus	-595	-238	-111
Tv-maksut	-	-	-
Viestintämarkkinat ja -palvelut	-	-	-

Ylijäämä / Alijäämä yhteensä	-865	-1 625	-1 537
Kustannusvastaavuus %			
Radiotaajuudet	97	87	87
Verkot ja turvallisuus	85	96	98
Tv-maksut	100	100	100
Viestintämarkkinat ja -palvelut	100	100	100
Kustannusvastaavuus % yhteensä	97	94	95

Veronluonteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Tuotot⁹			
Verkot ja turvallisuus	1 502	1 102	709
Viestintämarkkinat ja -palvelut	3 039	3 121	4 085
Tuotot yhteensä	4 541	4 223	4 794
Kustannukset			
Verkot ja turvallisuus	1 544	1 198	825
Viestintämarkkinat ja -palvelut	3 118	3 262	4 217
Kustannukset yhteensä	4 662	4 460	5 042
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)			
Verkot ja turvallisuus	-42	-96	-116
Viestintämarkkinat ja -palvelut	-79	-141	-132
Ylijäämä / Alijäämä yhteensä	-121	-237	-248
Kustannusvastaavuus %			
Verkot ja turvallisuus	97	92	86
Viestintämarkkinat ja -palvelut	97	96	97
Kustannusvastaavuus % yhteensä	97	95	95

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tuottavuustoimenpiteet	-15
Yhteensä	-15

Momentilta palkattavan henkilöstön määrä vähenee 1 henkilötyövuotta tuottavuus-toimenpiteiden johdosta. Tämä on otettu huomioon maksujen alennuksena.

2008 talousarvio	6 090 000
2007 talousarvio	5 219 000
2006 tilinpäätös	5 248 000

72. Viestinnän korvaukset ja avustukset

42. Sanomalehdistön tuki (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 18 500 000 euroa.

Määrärahan tarkoituksena on edistää kotimaisen lehdistön ja tiedonvälityksen moniarvoisuutta ja monipuolisuutta.

⁹ Veronluonteisen toiminnan maksukertymä on riippuvainen laskutettavien yritysten liikevaihoista. Viestintämarkkinamaksun ja tietoturvamaksun maksuluokat on sidottu teleyritysten liikevaihtoon. Kertymä vaihtelee vuosittain taloudellisen tilanteen ja toimialalla tapahtuvien muutosten vaikutuksesta.

Määrärahasta saa käyttää 18 000 000 euroa valtioneuvoston erikseen määäämin ehdoin puolueille sanomalehtien ja niitä vastaavien sähköisten julkaisujen tukemiseen sekä Ahvenanmaan maakunnalle tiedotustoiminnan tukemiseen samojen jakoperusteiden mukaan kuin puoluelain (10/1969) 9 §:ssä tarkoitettu avustus.

Määrärahasta saa käyttää 500 000 euroa valtioneuvoston erikseen määäämin ehdoin valtakunnallisilla vähemmistökielillä julkaistavien sanomalehtien ja niitä vastaavien sähköisten julkaisujen tukemiseen sekä ruotsinkielisten uutispalvelujen tuottamisen tukemiseen.

2008 talousarvio	18 500 000
2007 talousarvio	14 264 000
2006 tilinpäätös	13 614 000

44. Valtionavustus suomalaisten televisio- ja radio-ohjelmien lähettämiseen ulkomaille (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena Yleisradio Oy:n julkiseen palveluun kuuluvien Suomesta ulkomaille suuntautuvien radiopalvelujen (YLE Radio Finland) ja televisio- ja radiopalvelujen (YLE TV Finland) kustannuksiin.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitettu turvaamaan Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävään kuuluvan Suomesta ulkomaille suunnattujen televisio- ja radiopalvelujen järjestäminen. Toiminnan vuotuiset kustannukset arvonlisäveroineen ovat arviolta 2 417 000 euroa.

2008 talousarvio	2 000 000
------------------	-----------

80. Ilmatieteen laitos

Selvitysosa: Ilmatieteen laitos tuottaa havainto- ja tutkimustietoa ilmakehästä yhdistäen osaamistaan palveluiksi, joita tuotetaan tehokkaasti ihmisten ja ympäristön hyväksi. Laitos havainnoi ilmakehän fysikaalista tilaa, kemiallista koostumusta ja sähkömagneettisia ilmiöitä sekä tuottaa tietoa ja palveluja ilmakehän entisestä, nykyisestä ja tulevasta tilasta. Laitos tekee tutkimusta erityisesti painopistealueillaan, joita ovat sää ja turvallisuus, ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen, ilmakehän vaikutus ympäristöön ja ihmisiin sekä avaruus ja kaasukehät sekä osallistuu aktiivisesti kansaliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Laitos jatkaa erityistoimin maan lähiavaruudessa olevien uusien ympäristösatelliittien mittaustulosten hyväksikäyttöä sekä tuottaa avaruustutkimuksen hallinnollisia ja teknisiä tukipalveluja lähinnä valtion organisaatioille. Laitos tähtää toiminnassaan kestäväen kehityksen edistämiseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti Ilmatieteen laitokselle pääluokkaperusteluja tukevat seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet vuodelle 2008:

Tulostavoitetaulukko

	2006 toteutunut	2007 tavoite	2008 tavoite
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA			
Lämpötilaennusteiden osuvuus 1 vrk, %	87,1	87	87
Lämpötilaennusteiden osuvuus 2 vrk, %	80,2	80	80
Sateen todennäköisyysennusteiden osuvuus 1 vrk, %	88,4	85	85
Sateen todennäköisyysennusteiden osuvuus 2 vrk, %	82,1	81	81
Kovan tuulen varoitusten osuvuus 1 vrk, %	84,0	84	84
Kovan tuulen varoitusten osuvuus 2 vrk, %	80,6	80	80
Sääennusteiden toimitusvarmuus, %	-	99,5	99,5
Varoitusten toimitusvarmuus, %	-	99,5	99,5
Kansalaisten asiakastytyväisyysindeksi (1—5)	-	3,6	3,6
Viranomaisten asiakastytyväisyysindeksi (1—5)	3,9	3,6	3,8
Liiketoiminnan asiakastytyväisyysindeksi (1—5)	4,0	3,6	3,9
Liikennesektorin asiakastytyväisyysindeksi (1—5)	-	3,7	3,7
Viranomaisten tyytyväisyys vaarallisten aineiden leviämisen ennustamiseen (1—5)	-	4,0	4,0
Julkaisuaktiivisuusindeksipisteet	10 355	9 000	9 000
Kansainvälisesti ennakkotarkastetut artikkelit	178	135	150
Ympäristö- ja terveysvaikutusten alan tutkimukset, kpl	-	10	10
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS			
Liiketaloudellisesti hinnoitellun maksullisen toi- minnan tulot (1 000 euroa)	4 681	3 500	4 600
Julkisoikeudellisten suoritteiden tulot(1000 euroa)	6 476	6 500	6 250
Liiketoiminnan ylijäämä, %	-1,2	1,6	1,6
Yhteisrahoitteisten sopimustutkimusten tulot (1 000 euroa)	4 265	3 000	3 342
Ulkopuolisen rahoituksen osuus yhteisrahoitteisen tutkimustoiminnan kustannuksista, %	51	50	50
Työn tuottavuuden kasvu, %	-	1	1
Kokonaistuottavuuden kasvu keskim. vuodessa TTS-kaudella, %	-	2	2
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA			
Henkilöstön työtytyväisyysindeksi (1-5)	3,55	3,4	3,4

01. (31.80.21) Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 30 315 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1. palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisin perustein määräytyvien vuokrien alentamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon nettobudjetoitavina tuloina maksullisen palvelun tulot, EU:lta ja muilta yhteistyösapuolilta saatavat yhteisrahoitteisten sopimustutkimusten tulot ja muut tulot. Toimintamenoihin budjetoitujen menojen ja tulojen lisäksi laitos arvioi saavansa muuta talousarviorahoitusta Suomen Akatemialta, TEKESiltä, työministeriöltä yms. lähteistä yhteensä 1 000 000 euroa. Määrärahan mitoituksessa on vähennyksenä otettu huomioon 90 000 euroa tuottavuustoimenpiteiden johdosta.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	44 020	41 278	44 595
Bruttotulot	15 520	11 000	14 280
Nettomenot	28 500	30 278	30 315
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	4 687		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	6 403		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Tuotot			
Julkisoikeudelliset suoritteet	6 476	4 300	6 250
Kaupalliset suoritteet	4 681	3 100	4 600
Tuotot yhteensä	11 157	7 400	10 850
Kustannukset			
Julkisoikeudelliset suoritteet	6 152	4 300	6 250
Kaupalliset suoritteet	4 738	3 050	4 550
Kustannukset yhteensä	10 890	7 350	10 800
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)			
Julkisoikeudelliset suoritteet	324	-	-
Kaupalliset suoritteet	-57	50	50
Ylijäämä / Alijäämä yhteensä	267	50	50
Kustannusvastaavuus %			
Julkisoikeudelliset suoritteet	105	100	100
Kaupalliset suoritteet	99	102	101
Kustannusvastaavuus % yhteensä	102	101	101

Määrärahan mitoituksessa huomion otetut muutokset (1 000 euroa)

Tuottavuustoimenpiteet	-90
Yhteensä	-90

Momentilta palkattavan henkilöstön määrä vähenee 6 henkilötyövuotta tuottavuus-toimenpiteiden johdosta.

2008 talousarvio	30 315 000
2007 talousarvio	30 278 000
2006 tilinpäätös	30 216 000

81. Merentutkimuslaitos

Selvitysosa: Merentutkimuslaitos on kansallinen merentutkimuksen keskus, joka tekee luonnontieteellistä perustutkimusta sekä soveltavaa tutkimusta merenkulun ja sen turvallisuuden, meriympäristön tilan seurannan ja selvitysten sekä muun käytännön elämän tarpeita varten viranomaisille, elinkeinoelämälle ja kansalaisille. Merentutkimuslaitoksella on yhteiskunnallinen vastuu korkeatasoisen, objektiivisen ja luotettavan merialueita koskevan tiedon tuottajana. Laitoksen toiminta kohdistuu ensisi-

jaisesti Suomea ympäröivän merialueen, mutta myös yleisesti polaarimerien tutkimukseen. Tutkimuksen painopistealueita ovat merien dynamiikka ja meri-ilmakehävurorovaikutus, meren biogeokemialliset ja ekologiset prosessit, meren globaalimuutos ja pitkäaikaismuutokset. Palvelutoiminnan painopistealueita ovat merenkulkua tukevat palvelut sekä meriympäristön seuranta ja informaatiopalvelut. Laitoksen tavoitteissa otetaan huomioon Euroopan meristrategian ja siihen liittyvän direktiiviluonnoksen vaikutukset. Merentutkimuslaitos ottaa toiminnassaan huomioon meriympäristön kestävä kehityksen periaatteet ja suuntaa toimintaansa uusille alueille ja reagoi yhteiskunnan ja tutkimuksen muuttuviin tarpeisiin. Erityisesti parannetaan kaukokartoituksen ja mallien sovelluksia sekä tiedonvälitysjärjestelmien käyttöä sekä palvelutoiminnassa että tutkimustyössä.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa alustavasti Merentutkimuslaitokselle pääluokaperusteluja tukevat seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet vuodelle 2008:

Tulostavoitetaulukko	2006	2007	2008
	toteutuma	tavoite	tavoite
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA			
Jääpalvelun tuottamien jää- ja pintaveden lämpötilakarttojen määrä keskimääräisenä jäätalvena, kpl	-	-	168
Jääpalvelutuotteiden päivittäisten verkkolatausten määrä keskimäärin, kpl	-	-	1 100
Jääpalvelun jäänmurtajille välittämistä tutkakuvista valmiina kolmen tunnin kuluessa satelliitin ylityksestä, %	-	-	80
Merenkulun ja veneilyn peruspalvelutuotteiden painotettu määrä aallokko- ja vedenkorkeuspalveluissa	-	100	100
Aallokko- ja vedenkorkeuspalvelun toimintavarmuus, %	100	95	96
Aallokkomallien osuvuustarkkuus, %	91	85	87
Avomeriseurannan kattavuus, %	-	95	95
Suomenlahden seuranta tehostetaan Pietarin parantuneen jätevesipuhdistuksen vaikutusten tarkkailemiseksi	-	Toteutuu	Toteutuu
Verkkopalvelusivuilla käyntien määrä	-	3 500 000	5 000 000
Tutkimusjulkaisut kansainvälisissä esitarkastetuissa sarjoissa, kpl	56	30	30
Muut tutkimusraportit, kpl	31	30	30
Ohjattujen väitöskirjoitöiden määrä, kpl	5	3	3
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS			
Mittaus- ja havaintotoiminnan kustannustehokkuutta kehitetään automaation, kaukokartoituksen ja mallinnuksen avulla	-	Toteutuu	Toteutuu
Maksullisen toiminnan tulostavoite, euroa	381 604	210 000	250 000
Maksullisen toiminnan tulostavoite, euroa	27 860	15 000	15 000
Työn tuottavuuden kasvu, %	-	2	2
Kokonaistuottavuuden kasvu keskim. vuodessa TTS-kaudella, %	-	1	1
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA			
Henkilöstön työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,3	3,3	3,3

Merentutkimuslaitoksen tulot ja menot tulosalueittain (1 000 euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	tavoite	tavoite
Tulot	1 036	900	900
Varsinaisen toiminnan menot	8 858	11 057	8 610
Tutkimustoiminta	4 431	4 450	4 293
Palvelutoiminta			
Merenkulkua tukevat palvelut	1 160	1 400	1 292
Meriympäristön seuranta ja analyysipalvelut	1 030	1 300	1 200
Merentutkimusalue Arandan toiminta (ml. telakointi)	1 670	1 972	1 750
Investoinnit			
Arandan peruskorjaus	510	1 835	
Laite- ja kalustoinvestoinnit	57	100	75
Varsinaisen toiminnan nettomenot	7 822	10 157	7 710
Etelämanner-toiminnan menot	977	849	849
Luvun 31.81 nettomenot (ml. edelliseltä vuodelta siirtynyt)	8 799	11 006	8 559

01. (31.80.21) Merentutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 559 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1. Etelämanner -toiminnasta aiheutuviin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös Etelämanner -toiminnasta aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Toimintamenoihin budjetoitujen menojen ja tulojen lisäksi laitos arvioi saavansa muuta talousarviorahoitusta Suomen Akatemialta ym. lähteistä 400 000 euroa. Etelämanner -toimintaan on varattu 849 000 euroa. Suomen Etelämanner -toiminta perustuu kansainväliseen sopimukseen. Suomen toiminnan logistisesta toteutuksesta vastaa Merentutkimuslaitos. Määrärahan mitoituksessa on vähennyksenä otettu huomioon 15 000 euroa tuottavuustoimenpiteiden johdosta

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2006	2007	2008
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	9 835	9 399	9 459
Bruttotulot	1 036	900	900
Nettomenot	8 799	8 499	8 559
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 026		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	2 507		

Määrärahan mitoituksessa huomion otetut muutokset (1 000 euroa)

Tuottavuustoimenpiteet	-15
Yhteensä	-15

Momentilta palkattavan henkilöstön määrä vähenee 1 henkilötyövuotta tuottavuustoimenpiteiden johdosta.

2008 talousarvio	8 559 000
2007 talousarvio	8 499 000
2006 tilinpäätös	10 280 000

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot

29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 287 633 000 euroa.

2008 talousarvio	287 633 000
2007 talousarvio	276 265 000
2006 tilinpäätös	277 060 964

40. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 942 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen liikenne- ja viestintäalan yhteisöjen ja museotoiminnan tukemiseksi.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitettu käytettäväksi liikenne- ja viestintäalan museoiden tukemiseen sekä Suomen Ilmailuliitto ry:n toiminnan tukemiseen ja viranomaistehtävissä avustamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös avustuksen maksamiseen viestintäyhteisöille hankkeisiin, joilla edistetään tietoyhteiskunnan palvelujen turvallista käyttöä ja itsesääntelyä sekä kansalaisten viestintävalmiuksia.

Määrärahan arvioitu käyttö	€
Liikenne- ja viestintäalan museot	509 000
Mobilia-säätiö	160 000
Suomen Ilmailuliitto ry:n tuki	193 000
Liikennealan yhteisöt	30 000
Viestintäalan yhteisöt	50 000
Yhteensä	942 000

2008 talousarvio	942 000
2007 talousarvio	942 000
2006 tilinpäätös	942 000

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

2008 talousarvio	—
2007 talousarvio	12 421 000
2006 tilinpäätös	11 488 097

78. Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 34 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönnetyn Vuosaaren sataman liikenneväylien sopimusvaltuudesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahasta saa maksaa palkkausmenoja enintään yhden henkilötyövuoden verran.

Selvitysosa:

Hanke-erittely					
	Valmis	Sopimus- valtuus milj. €	Budjetoitu määrärahaa milj. €	Määräraha v. 2008 milj. €	Rahoitustarve myöhemmin milj. €
Vuosaaren sataman liikenneväylät	2008	289,0	253,7	34,1	1,2

Sataman tarvitsemien valtion vastuulla olevien yleisten liikenneväylien kustannusarvio on maaliskuun 2006 maanrakennuskustannusindeksin mukaan 289,0 milj. euroa. Hankkeen kustannuksista tiehankkeen osuus on noin 86,5 milj. euroa, ratahankkeen osuus noin 190,8 milj. euroa ja meriväylän osuus noin 11,7 milj. euroa. Väylähankkeet toteutetaan yhtenä kokonaisuutena, jota Tiehallinto koordinoi. Hankkeen toteuttamiseen osallistuvat myös Ratahallintokeskus ja Merenkululaitos. Virastoille aiheutuu hankkeesta muita toimintamenotyyppisiä menoja, jotka rahoitetaan kunkin viraston toimintamenomäärärahasta.

Hankkeesta arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja vuonna 2009 1,2 milj. euroa. Rakentamisen kustannustenjaoksi on sovittu valtion ja Helsingin kaupungin kesken 50/50. Vastaavat tuloarviot eli puolet edellä mainituista menoista arvonnalisäveroineen tuloutetaan momentille 12.31.99.

2008 talousarvio	34 100 000
2007 talousarvio	73 800 000
2006 tilinpäätös	60 992 965

(88.) *Osakehankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta ja sen määräraha otettavaksi huomioon momentin 23.02.88 laskelmissa.